БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 254 (19.925). ● 1987 йил 4 ноябрь, чоршанба ● Баҳоси 3 тийин.

КЕЧА МОСКВАДА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ҚЎШМА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСИ ЎЗ ИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРДИ.

РЕВОЛЮЦИЯ ИШЛАРИМИЗДА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Кремлнинг Съездлар саройидаги тантанали мажлис

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 70 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси 3 ноябрь куни Кремлнинг Съездлар саройида давом этди.

Эрталаб соат ўн. **М. С. Горбачев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. П. Никонов, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, В. В. Шчербицкий, А. Н. Яковлев, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, Ю. Ф. Соловьев, Н. В. Тализин, Д. Т. Язов, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, Г. П. Разумовский, И. В. Капитонов** ўртоқларни мажлис аҳли қарсаклар билан кутиб олди.

Иттифоқдош республикаларнинг раҳбарлари, Ленин партиясининг ветеранлари, Октябрь революциясининг қатнашчилари, социалистик ватан жанговар ва меҳнат ғалабаларининг қаҳрамонлари, машҳур олимлар, маданият усталари, ҳарбий бошлиқлар, таниқли жамоат арбоблари ҳам президиумга чиқадилар.

Социалистик мамлакатлар партия-давлат ва партия-ҳукумат делегацияларининг бошлиқлари, бир қанча давлатларнинг президентлари ва ҳукумат бошлиқлари, Коммунистик ва ишчи партияларнинг, революцион-демократик, миллий-демократик партияларнинг, озодлик ҳаракатларининг раҳбарлари, социал-демократия вакиллари, атоқли жамоат арбоблари ҳам шу ерда ҳозир бўлдилар.

Эрталабки мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Е. К. Лигачев** раислик қилди.

Ҳар бир совет кишиси КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг докладидан чиқарадиган энг асосий хулоса шундан иборат бўладики, Коммунистик партиямиз мустаҳкам тинчлик ва халқ фаровонлиги ҳақида ғамхўрлик қилишни ўзининг энг муҳим вазифаси деб билади, деди Гродно областидаги «Прогресс» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **А. И. Дубко.**

Нон ва тинчликдан ҳам азиз ҳеч нарса йўқ деб ҳисобловчи биз, совет қишлоғининг меҳнаткашлари эса партиянинг шу сиёсатини сидқидилдан қўллаб-қувватлаймиз, ишчилар синфи ва зиёлилар билан биргаликда шу сиёсатнинг қатъий тарафдори эканимизни билдирамиз, уни ўзимизнинг жонажон сиёсатимиз, деб ҳисоблаймиз.

КПСС сиёсатининг мана шундай олисни кўзлаши ва реализми келажакка қатъий, онгли ишонч бахш этади. Турмушнинг инсонпарварлик нормалари қадр-қиммати беқиёс ошган, Ер юзи ва инсоннинг омон қолиши проблемаси бир бутун бўлиб қўшилган бизнинг мураккаб, жўшқин давримизда эса бу нарса бениҳоя зўр аҳамиятга эгадир.

Шу байрамона ноябрь кунлари бизнинг Белоруссия диёримиз ғоят кўркам тус олган. Мана шу, юбилей йилида замин ҳақидаги ғамхўрлик туфайли саховатли ҳосил кўтарилганлиги эса бизни янада қувонтиради. Мусобақадошларимизнинг муваффақиятлари бизни қувонтиради. Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси бўлганим учун шуни ҳам маълум қилмоқчиман: сут етиштириш ва харид қилиш юзасидан республика озиқ-овқат программасининг 1990 йил учун белгиланган даражасига чиқиб олди, гўшт етиштириш жиҳатидан эса ўша даражага яқинлашди.

Колхозимиз, областдаги бошқа хўжаликлар илгари силжиганлигининг манбалари нималардан иборат? Қишлоқда барпо этилган қудратли ишлаб чиқариш потенциалидан иборат, албатта. Аммо бу соҳага раҳбарлик даражаси йил сайин ошиб бораётганлигидан ҳам, эҳтимолки, биринчи галда, кейинги вақтларда партия кўрган чора-тадбирлар туфайли деҳқоннинг ўз тақдири ва ўз ерининг тўла хўжайини эканлиги туйғуси қайтадан тикланиб, мустаҳкамланиб бораётганлигидан ҳам иборатдир. Мен ўзим деҳқон оиласиданман. Ихтисосим —агроном. Бир вақтлар область трестига раҳбарлик қилганман. Аммо яна замон билан ҳамнафас бўлдим. Очиғини айтсам афсусланмайман. Ўз истеъдодимга яраша ишни шу ердан топдим. Маҳкама столларига маҳкам ёпишиб олган кишилар учун бу гапни айтяпман: ўртоқлар, ҳозир қайта қуриш жабҳаларида энг марoқли, энг ижодий иш авж олиб бормоқда.

Меҳнат коллективларида янги, ҳақиқий иш қилинмоқда. Турмушни революцион янгилаш ғоясига берилган фикрловчи, ташаббускор кишилар учун бу борада чинакам олтин давр бошланди. Жуда кенг имкониятлар очилмоқда.

Табиат билан боғлиқ бўлган деҳқон бутун вужуди билан ҳамиша умидли бўлиб келган. Биз эртанги кунга умидворлик билан қараймиз. Чунки меҳнатнинг кучига, инсоннинг ақл-заковатига, Ленин партиясининг донолигига ишонамиз.

Совет Хотин-қизлар комитетининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **З. П. Пухова** сўз олади. Хотин-қизлар революцияни ўзларининг жонажон иши деб, социал озодликка чиқишнинг бирдан-бир тўғри йўли деб қабул этиб, янги турмуш қурилишининг ҳамма босқичларида большевиклар партиясига эргашиб бордилар, Октябрь иши учун курашчиларнинг олдинги сафларида бўлдилар ва ҳозир ҳам шу сафларда турибдилар, деди у. Хотин-қизлар қуролли қўзғолонга тайёргарлик кўришда ва уни ўтказишда иштирок этдилар, гражданлар уруши фронтларида жанг қилдилар.

Улуғ Октябрь инсон психологиясини қайта қурди, аёлларга нисбатан кўпгина қарашлар ва ахлоқий негизларни қайтадан мушоҳада қилиб, чилпарчин қилиб ташлади. Эндиликда орадан етмиш йил ўтгач, хотин-қизларнинг ижтимоий ишлаб чиқаришда, моддий ва маънавий бойликларни бунёд этишда иштирок қилиши ижтимоий тараққиётнинг зарур шарти эканлигини Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар турмушининг бутун тажрибаси исботлади.

Бизнинг мамлакатимизда хотин-қизлар саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида, илм-фанда, маънавий турмушда мустаҳкам ўрин олдилар. Бироқ хотин-қизлар масаласини ҳал этишда муаммолар йўқ, дейиш хато бўлур эди, деди нотиқ. Хотин-қизлар меҳнатини ташкил этишда, аёлга оналикни меҳнатда актив қатнашиш билан янада муваффақиятлироқ бирга қўшиб олиб бориши учун шароит таъминлаб бериши лозим бўлган социал соҳани ривожлантиришда катта камчилик ва нуқсонлар очиб ташланмоқда. Ҳозир, экономикани бошқаришни такомиллаштириш жараёнида хотин-қизлар масаласида эришилган ҳамда биз фахрланаётган, бошқа мамлакатларда ўз ҳуқуқлари ва қадр-қиммати учун курашаётган хотин-қизлар учун жозиба намунаси бўлиб қолган ғалабалар ва бу ютуқларни кўпайтириш ҳар қачонгидан ҳам муҳимдир.

Хотин-қизларнинг шу йил бошида бўлиб ўтган Бутуниттифоқ конференциясидан кейин мамлакат хотин-қизлар ҳаракатида янги босқич бошланди. Миллионлаб фаол аёлларни бирлаштирувчи 190 мингтадан кўпроқ хотин-қизлар кенгашлари иш бошлади. Айни қайта қуриш даврида хотин-қизлар кенгашларининг иши жонлантириб юборилганлиги Октябрь ишларидан бошланган анъаналарнинг давомидир. Онлани мустаҳкамлаш, унда юксак маънавий муҳитни вужудга келтириш, авлодларнинг маънавий ўзаро боғлиқлигини таъминлаш, кексаларга ғамхўрлик, ўзаро ёрдам, болаларни тарбиялаш хотин-қизлар кенгашлари ишидаги энг муҳим масалалардир.

Октябрь революцияси ғалаба қозонган пайтдан буён, деди ВСИП Бош секретари **Я. Кадар,** социализм шунчаки бир мавҳум ғоя бўлмай, балки яшовчан, муттасил янгиланиб бораётган тарихий воқеликдир. Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатларнинг тараққиёти социализм эксплуатациядан холи жамиятни вужудга келтириб, инсониятга янги йўлни кўрсатиб берганлигини исботламоқда. Социалистик мамлакатларда бошланган янги жараёнлар ғояларимизга ишончни, социализм практикасини ва жозибадорлигини мустаҳкамламоқда, ташқи сиёсат соҳасидаги ташаббусларимизнинг таъсирини кучайтирмоқда. Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги санасида биз қийинчиликларимизни ва ҳал этилиши лозим бўлган катта вазифаларни тўла масъулият билан ҳис этиб, истиқболга ишонч билан назар ташлай оламиз.

Шу кунларда бутун дунёнинг эътибори яна Совет Иттифоқига қаратилган, деб давом қилди Венгрия коммунистларининг раҳбари. Совет коммунистларининг ҳозирги авлодлари ҳурматга лойиқ бўлган қатъиятлик билан экономикани, жамиятни чуқур қайта қуришга киришиб, Улуғ Октябрь байроғини янада баланд кўтармоқдалар.

Бу улуғвор ишда уларнинг йўлини марксизм-ленинизм ғоялари ёритиб турибди. Совет халқи ғоят бой ватан тажрибаси ва халқаро тажрибадан фойдаланиб, социалистик демократия ва ошкоралик белгиси остида янги вазифаларни ҳал қилмоқда. Совет жамиятининг битмас-туганмас ғайрат-шижоати мана шундадир.

Венгрия коммунистлари, ВХРнинг бутун жамоатчилиги Совет Иттифоқидаги янгиланиш жараёнларини алоҳида эътибор ва чуқур хайрихоҳлик билан кузатиб бормоқдалар.

Совет ташқи сиёсати ҳам Улуғ Октябрнинг самарасидир, деди сўнгра нотиқ. Ялпи тинчлик ва ижтимоий тараққиёт мақсадларини кўзлаётган СССР халқаро муносабатларга белгиловчи таъсир ўтказаётган куч бўлиб қолди. ВСИП Бош секретари тантанали мажлис минбарида туриб, Совет Иттифоқининг тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, ядро асри талабларига мос келувчи тафаккур ва ҳаракатларни амалга ошириш йўлида зўр бериб сарфлаётган куч-ғайратларини қўллаб-қувватлашни билдирди.

Совет Иттифоқи билан дўстлик, ҳар иккала халқ манфаатларини кўзлаб кўп йиллик, кўп қиррали, амалий ҳамкорлик қилиш Венгрияда авж олиб кетган социалистик қурилиш учун алоҳида аҳамиятга эга, деб таъкидлади нотиқ. Шу боисдан ҳам, деди у, Совет Иттифоқининг муддаолари ва ютуқлари вазифаларимизни ҳал этишда ҳозир ҳам муҳим таянч бўлмоқда.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини байрам қилишда биз зўр қизиқиш ва умид туйғуси билан қатнашмоқдамиз, деди Италия Коммунистик партиясининг Бош секретари **А. Натта.** Бу йилги байрам мутлақо янгича характерда бўлиб, мулоҳаза юритиш ва фикрлашиб олиш учун ниҳоятда қулай имконият беради. Бундай фикрлашувда прогрессив партиялар ва ҳаракатларнинг шундай кенг кўламда иштирок этишга тайёрликлари янги бир ҳолдир. Михаил Горбачев раҳбарлигида вужудга келтирилган дадил изланишнинг умумий муҳити, Совет жамиятини қайта қуриш ва халқаро муносабатларнинг янги системасини вужудга келтириш йўлларини қидириб топиш ҳам янги бир ҳолдир. Мана шуларнинг ҳаммаси даврнинг қатъий талабларига мос келади. Дунёда чуқур ўзгаришлар рўй берди. Эскича тафаккур энди ҳеч қандай соҳада мақбул эмас.

Пальмиро Тольятти уқтириб ўтганидек, инсоният тарихи тобора янги мезонлар касб этмоқда ва шунга мувофиқ, одамлар ўртасидаги, ташкилотлар ва давлатлар ўртасидаги муносабатлар ҳам мутлақо янги мезон касб этмоқда. Аввало, буюк давлатлар ўзларининг барча позициялари ва конкрет ҳаракатларини тубдан қайта кўриб чиқиш зарурати мана шундан келиб чиқади. Аммо бундай зарурат яқиндагина англаб етила бошлаган бошқа жараёнлар оқибатида ҳам келиб чиқмоқда. Тобора мураккаблашиб ва мушкуллашиб бораётган кўпдан-кўп муаммолар олдида, хилма-хил янги даъватлар ва имкониятлар олдида халқаро муносабатлардаги ҳамкорликнинг имкони бўлган барча формаларини қатъиян ривожлантириш зарур.

Шу боисдан биз Совет Иттифоқининг бундай ҳамкорликни ривожлантиришга қўшган ҳозирги назарий ва амалий ҳиссасига ижобий баҳо берамиз. Октябрь революцияси асрнинг ҳал қилувчи воқеаларидан бири бўлиб қолаверади. Бу революция планетамизнинг энг олис чеккаларида тараққиётга чуқур таъсир ўтказди, рус жамиятини тарихий қайта қуриш ва мамлакатингизнинг халқаро ҳаётдаги ролини ўзгартириш йўлини очди.

Бироқ ўзларингиз эътироф этганингиздек, ҳозир яна ўзгариш ясаш зарур бўлиб қолди. Октябрь революцияси идеалларини айни мана шундай тарзда тиклаш мумкин. Халқаро муносабатлар ва планетанинг келажаги тўғрисида умрини яшаб бўлган тасаввурларни қайта кўриб чиқиш йўли билангина чинакам интернационализм қадриятларини ривожлантириш мумкин, бу қадриятлар, аввало, Ер юзида тинчлик идеали ва ҳаётий эҳтиёжи билан мос келиши шарт. Шу нуқтаи назардан олганда баёнотлар шубҳасиз муҳимдир, аммо конкрет ишлар ҳаммадан кўра кўпроқ муҳимдир. Қуролсизланиш тўғрисидаги битимларга, биринчи навбатда ўртача ва камроқ олислик ракеталарини тугатиш тўғрисидаги шартномага эришилганлиги шундай конкрет ишлардандир. Биз астойдил табриклаётган олий даражадаги учрашув вақтида олға томон яна ҳам каттароқ қадамлар қўйилади, деб умид қиламиз.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси пролетар революциялари даврини очди, инсоният тараққиётида янги босқич бошланганлигини билдирди, деди Эфиопия Ишчи партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ЭХДР Президенти **Менгисту Хайле Мариам.** Музаффар Октябрнинг ўзи ҳам, у туфайли юзага келган давр ҳам узоқ давом этган кескин синфий курашнинг натижаси ва оқибатидир.

Советлар мамлакатида озодлик машъали тарихда биринчи бўлиб порлади ва инсонпарвар социалистик жамият барпо этилди. Октябрь революциясининг ғоят катта аҳамияти шундаки, у социализм ғалабаси муқаррарлигини илмий асослаб берди.

Улуғ Октябрь, деди сўнгра нотиқ, совет меҳнаткашларининг ғалабасигина эмас, шу билан бирга жаҳондаги барча мазлум халқларнинг ғалабаси ҳам бўлиб қолди, у ана шу халқлар учун ўрнак ва умидга айланди. Эфиопия халқи ва революционерлари чинакам озодлик учқуни тарихда биринчи марта чақнаган Совет мамлакатига чуқур ҳурмат билан қарамоқдалар.

Сўнгра нотиқ Эфиопия меҳнаткашлари революция йиллари мобайнида қўлга кирита олган ғалабалар тўғрисида гапирди. Мамлакатда ташкил этилган Эфиопия Ишчи партияси раҳбарлигида омманинг янги ҳаёт қурилишига қўшаётган ҳиссаси ортиб бормоқда. Ленинча принципларга асосланган ЭИП Эфиопия жамияти турмушида авангардлик ролини ўйнамоқда. Партиянинг йўлига мувофиқ, мамлакат тарихида биринчи марта халқ давлати эълон қилинди, уни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришнинг ғоят муҳим вазифалари ҳал этилмоқда. Барча қийинчиликларга қарамай, мамлакат белгиланган мақсадларга эришиш сари комил ишонч билан бормоқда, деди нотиқ.

Курашнинг ҳамма жабҳаларида, деб давом қилди у, биз содиқ дўстларимизнинг интернационал мададини доимо сезиб турибмиз. СССРнинг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ёрдами ғалабаларимиз тарихига абадий ёзиб қўйилади, деди у.

Нотиқ ўз нутқининг катта қисмини тинчликни мустаҳкамлаш проблемаларига қаратди. Цивилизацияни сақлаб қолиш манфаатларини кўзлаб, планетадаги барча тараққийпарвар кучларни бирлаштириш йўлидаги ғайрат-шижоатни давом эттириш — жаҳон социалистик системасининг вазифасидир.

Сўнгра нутқда ривожланаётган мамлакатлардаги революцион партиялар олдида турган вазифалар кўриб чиқилди. Эски ва янги мустамлакачиликка, реакция ва ирқчиликка қарши кураш, социализм барпо этиш учун шарт-шароитлар яратиш йўлидаги саботли иш ана шундай вазифалардандир, деди нотиқ. Биз КПССнинг жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатини жипслаштиришга, тинчлик ва социал тараққиётга эришишга қаратилган куч-ғайратларини қўллаб-қувватлаймиз.

Шундан кейин сўз РКП Бош секретари, РСР Президенти **Н. Чаушескуга** берилади. Улуғ Октябрь социалистик революцияси, деди у, халқларнинг, барча тараққийпарвар кучларнинг миллий ва социал озодлик, эркинлик, миллий мустақиллик ва тинчлик учун курашига қудратли омил бахш этди. Совет меҳнаткашлари кўпдан-кўп қийинчиликларни енгиб ўтиб, муваффақият билан янги социалистик жамият, халқаро ҳаётда жуда муҳим роль ўйнаётган қудратли давлатни бунёд этдилар. Руминия Коммунистик партияси, румин халқи, деб таъкидлади нотиқ, Совет Иттифоқида авж олиб кетган, КПСС XXVII съезди белгилаб берган вазифаларни амалга оширишга қаратилган кўп қиррали фаолиятни юксак баҳолайдилар.

Румин ва совет революционерлари ўртасида мустаҳкам ҳамжиҳатлик, дўстлик ва интернационал бирдамлик мавжуд бўлган, деб эслатиб ўтди нотиқ. Халқимизнинг жуда кўплаб фарзандлари, румин революционерлари отрядлари қўлларига қурол олиб, Октябрь революцияси ғалабаси учун, ёш Совет давлатини ҳимоя қилиш учун бўлган жангларда иштирок этдилар. Социалистик қурилиш йилларида илмий социализм принципларининг мустаҳкам негизида, тўла тенг ҳуқуқлилик, миллий мустақилликни ҳурмат қилиш, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик, ўзаро манфаатдорлик, бирдамлик ва ўртоқларча ўзаро ёрдам асосида бу муносабатлар қудрат билан ривожланди.

Биз бу муносабатларнинг ҳозирги босқичини юксак баҳолаймиз, мазкур муносабатларни ривожлантиришда меҳнаткашлар, партия ва давлат раҳбарлари ўртасидаги суҳбатлар, олий даражадаги учрашувлар ниҳоят-

(Давоми 3-бетда).

В. И. ЛЕНИН МАВЗОЛЕЙИГА ВА НОМАЪЛУМ СОЛДАТ ҚАБРИГА ГУЛЧАМБАРЛАР ҚЎЙИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. П. Никонов, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, В. В. Шчербицкий, А. Н. Яковлев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, Ю. Ф. Соловьев, Н. В. Тализин, Д. Т. Язов, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, Г. П. Разумовский, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси И. В. Капитонов, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг биринчи секретарлари, иттифоқдош республикалар Олий Советлари Президиумларининг Раислари ва Министрлар Советларининг Раислари, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси президиумининг бошқа аъзолари, ўлка ва область партия комитетларининг биринчи секретарлари 2 ноябрь куни В. И. Ленин Мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйдилар. Гулчамбарнинг қирмизи лентасига: «Владимир Ильич Ленинга Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган тантанали мажлис қатнашчиларидан» деган сўзлар ёзилган эди.

Бу ерга йиғилган кишилар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг йўлбошчиси, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг асосчиси, жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг бунёдкори хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Сўнгра Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлатининг раҳбарлари, бошқа ўртоқлар фашизмга қарши курашда социалистик Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун, тинч осойишта ҳаёт ва халқлар бахт-саодати йўлида мардларча ҳалок бўлган совет жангчиларига чуқур ҳурмат бажо келтирдилар. Улар Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйдилар. (ТАСС).

ЛЕНИНГА, ПАРТИЯГА, ХАЛҚҚА БАҒИШЛАБ

КРЕМЛНИНГ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА БЎЛИБ ЎТГАН ТАНТАНАЛИ КОНЦЕРТ

Кремлнинг Съездлар саройи саҳнасида улкан «70» рақами революция ранги — ол байроқ ранги билан товланди. Улуғ Октябрь туфайли вужудга келган дунёда биринчи социалистик давлатнинг бутун тарихи — етмиш йиллик кураш ва бунёдкорлик тарихи ана шу рақамда акс этган эди. Атоқли профессионал ижрочилар ва халқ ижодиёти иккинчи Бутуниттифоқ фестивалининг лауреатлари — бадиий ҳаваскорлик коллективлари босиб ўтилган ана шу йўл ҳақида санъатнинг образли тили билан ҳикоя қилиб бердилар. Улар ана шу шонли санага бағишлаб 2 ноябрда ўтказилган тантанали концертда қатнашдилар.

Концертда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолари ва аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари ҳозир бўлдилар.

Залда КПСС Марказий Комитети аъзолари ва аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзолари, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, шунингдек, юбилей тантаналарига келган чет эллик меҳмонлар ўтирибдилар.

Байрам концерти «Улуғ Октябрь» музикали-поэтик композиция билан очилди. Тарихий кинохроника кадрларида, революция кунларида улуғ Ленин образи, Совет ҳокимияти учун мард курашчиларнинг қаҳрамонона тақдири яққол гавдаланди. Путиловчи ишчилар, қизил гвардиячи солдатлар, афсонавий «Аврора» матрослари экрандан худди саҳнага одимлаб ўтгандек бўлдилар. «Дадилроқ одимланг, ўртоқлар!» қўшиғи зўр эҳтирос билан ижро этилди.

Дастлабки беш йилликларнинг меҳнат шижоати, халқнинг Улуғ Ватан уруши йилларидаги қаҳрамонона жасорати ва ўз ишлари билан Октябрни давом эттираётган замондошларимизнинг бунёдкорлик жасоратини жозибадор томоша эпизодлари очиб берди.

Барча қардош иттифоқдош республикалардан келган бадиий ансамблларнинг концерт номерлари ягона оила туйғуси, совет кишиларининг муддаолари муштараклиги билан йўғрилган эди.

Саҳнани безаган Кремлнинг Спасск минораси гўё совет ёшлари ҳамда Москвада ўқиётган чет мамлакатлар студентлари вакилларини бирлаштирди. Улар «Октябрь акс-садоси» музикали-бадиий композицияни ижро этдилар.

Қайта қуриш юриши давом этмоқда. Бюрократизм, мослашувчилик, расмиятчилик ва бошқа салбий ҳодисалар қайта қуришнинг боришини тўхтата олмайди.

«Танқид чекинмасдан, дадиллик билан иллатларни супуриб ташла!» — сатирик жанр артистларининг кўрсатган томошалари моҳияти ана шундайдир.

Концертнинг якунловчи аккордлари янграйди. Концерт қатнашчилари давримиз ҳақидаги, буюк тарихий ишга — коммунизм қурилишига дахлдор бўлиш бахти тўғрисидаги қўшиқни ижро этадилар.

Концерт зўр муваффақият билан ўтди.

(ТАСС мухбири).

М. С. ГОРБАЧЕВнинг қайта қуриш ва янгича фикрлаш тўғрисидаги китоби

М. С. Горбачевнинг Сиёсий адабиёт нашриёти босмадан чиқарган китоби «Қайта қуриш ҳамда мамлакатимиз ва бутун дунё учун янгича фикрлаш» деб аталади. 1 ноябрь куни Москвада, Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги матбуот марказида китобни тақдим этиш маросими бўлди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг китоби қайта қуриш тўғрисида, мамлакат олдида турган проблемалар ҳақидаги, ўзгаришларнинг кўламлари тўғрисидаги, давримизнинг чигалликлари, масъулияти ва бетакрорлиги ҳақидаги фикр —ўйлардир. Китобнинг катта қисми янгича сиёсий фикрлашга, ташқи сиёсат фалсафасига бағишланган.

«Мен бу китобни халқларга, СССР, АҚШ ва ҳар бир мамлакат халқларига тўғридан —тўғри мурожаат этиш истаги билан ёздим», —дейилади М. С. Горбачевнинг китобхонларга мурожаатномасида. — Мен кўпгина давлатларнинг раҳбарлари ва бошқа арбоблари билан, ана шу мамлакатлар жамоатчилигининг вакиллари билан учрашганман. Мазкур китобдан мақсад — бутун дунё гражданлари билан истисносиз барча масалалар юзасидан воситачиларсиз фикрлашиб олишдан иборат».

— Агар китоблар ўз даврининг руҳи ва хусусиятларини, келажак тўғрисидаги нуқтаи назарни акс эттирса, одамлар сингари улар ҳам одамлар онгида сезиларли из қолдирувчи ўзининг ёрқин ва узоқ умрли таржимаи ҳолига эга бўлади, — деди маросимда сўзга чиққан СССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг раиси М. Ф. Ненашев.— Совет раҳбарининг асарини ҳам тўла асос билан ана шундай китоблар қаторига киритиш мумкин. Одамларга мурожаат ва одамларга зўр ишонч китобнинг энг муҳим хусусиятидир. «Китоб тугалланмаган, тугалланиши ҳам мумкин эмас», —деб ёзади пировардида муаллиф. Яна у китоб саҳифаларида ошкора фикр юритишга интилган мақсадларга эришиш йўлидаги ишлар, ҳаракатлар билан унинг мазмунини поёнига етказиш керак, деб таъкидлайди.

Китобни тақдим этиш маросимида «Знамя» журналининг бош редактори Г. Я. Бакланов, «Коммунист» журнали редакцион коллегиясининг аъзоси И. А. Дедков, Матбуот марказининг раҳбари Н. В. Шишлинлар ҳам сўзга чиқдилар. Совет раҳбарининг китобини айни вақтда Американинг «Харпер энд Роу» нашриёти ҳам чиқарганлиги маълум қилинди. Ғарбий Европа, Америка, Осиёдаги йигирмадан ортиқ йирик нашриёт китобни нашр этиш ҳуқуқини олди. Китоб кўпгина газета ва журналларда ҳам босилади.

(ТАСС мухбири).

Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари

ўртоқ Чжао ЦЗИЯНга

Ҳурматли ўртоқ Чжао Цзиян!

Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари юксак лавозимига сайланганлигингиз муносабати билан Сизни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан ва шахсан ўз номимдан табриклайман.

ХКПнинг XIII съезди қарорларини бажаришда Сизга, Хитой коммунистларига ва бутун Хитой халқига муваффақиятлар тилайман.

Совет—Хитой муносабатлари мамлакатларимиз халқларининг фаровонлигини, социализм ва тинчлик манфаатларини кўзлаб яхши қўшничилик ҳамда ўзаро манфаатли ҳамкорлик йўлидан ривожланиб бораверади, деб ишонч билдираман.

М. ГОРБАЧЕВ,

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари

ҚАЙТА ҚУРИШНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРАМИЗ

Мамлакатимиз халқлари, бутун тараққийпарвар инсоният Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини кенг нишонламоқда, унга ўз меҳнат ютуқларини армуғон этмоқда. Чунки Улуғ Октябрь туфайлигина биз ҳақиқий эркка, эркин, ижодий меҳнат қилиш, фаровон турмуш кечириш, тинчликда яшаш бахтига муяссар бўлдик. Энди эришилган ғалабаларни мустаҳкамлашимиз, ҳалол меҳнат билан ютуқларни кенгайтиришимиз лозим. Бунинг учун ўртоқ М. С. Горбачев Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда таъкидлаганидек «Экономикадаги туб ўзгаришлар негизидагина барча йўналишларда жадал олға ҳаракат қилиш мумкин».

Партиянинг жадаллаштириш стратегияси оғишмай амал қилиб, ўз фаолиятларини ҳозирги кун талаблари асосида қайта қураётган хўжалигимиз меҳнаткашлари ҳар бир соҳада салмоқли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Улар бу йилги табиий қийинчиликларга қарамай омилкорлик билан иш юритиб, пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини Қашқадарё областида биринчи бўлиб бажардилар ва шонли юбилейга муносиб армуғон тайёрладилар. Мавжуд 2700 гектар ердан пландаги 6430 тонна ўрнига 6,5 минг тонна «оқ олтин» йиғиб-териб олинди.

Пахтакорларимиз пешона тери эвазига етиштирилган ҳосилни нест-нобуд қилмай ўз вақтида саранжомлаб олиш учун йиғим-теримга пухта тайёргарлик билан киришдилар. Бутун куч ва имконият пахта теримига сафарбар этилди. Далаларда 61 та терим агрегати юксак унум билан ишлатилди. Техника шарофати туфайли ҳар куни йиллиқ планнинг 4—4,5 проценти миқдорида пахта тайёрлашга муваффақ бўлдик. Машина терими плани 150 процентга етказилди. Ҳар бир машина билан ўртача 82 тоннадан пахта териб олинди. Ориф Жовлиев, Саид Хушвақтов, Тоир Хўжалов, Қаҳҳор Йўлдошев, Анвар Темиров, Ўткир Файзиев каби «зангори кема» капитанлари 150—200 тоннадан пахта тердилар.

Йиғим-теримда коммунист ва комсомоллар алоҳида жонбозлик кўрсатдилар. Малика Ғуломова, Унсун Омонқулова, Азиза Собирова сингари ўнлаб кўпмингкилограммчилар хирмонга 9—10 тоннадан пахта териб тўкдилар.

Астойдил меҳнат қилинса, ҳар қандай шароитда ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштириш мумкинлигини тажриба кўрсатмоқда. Қўриқ ерда деҳқончилик қилиб, гектар бошига пландаги 21 центнер ўрнига 40 центнердан ошириб хирмон кўтарган Шоймурод Тоғаев, Аҳмад Бердиёров, Умар Раҳмонов, Зоир Хўжанов, Нормурод Султонов, Яраш Раҳмонов, Саид Қосимовлар бошлиқ бригадаларнинг фаолияти бунинг ёрқин далилидир.

Ҳали далаларимизда ҳосил кўп. Шунга кўра йиғим-теримни бир дақиқа ҳам сусайтирмаймиз.

Аҳмад ХОЛЛИЕВ,
Косон районидаги Энгельс номли совхоз директори,

Уйгбой ЙЎЛДОШЕВ,
совхоз партия комитетининг секретари.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСИ

УЛУҒ ОКТЯБРЬ БАЙРОҒИ ОСТИДА

2 ноябрда докладдан сўнг тантанали мажлис қатнашчилари ва меҳмонлари сўзга чиқдилар.

Ленин партиясининг ветерани, 1917 йилдан бери КПСС аъзоси **К. П. Синозерский** тантанали мажлис қатнашчилари ва меҳмонларига мурожаат қилиб, бундай деди:

— Менинг ёшимдаги ва мен каби ҳаётий тажрибага эга бўлган киши шу тантанали ва қувончли кунларда нималарни ҳис этмоқда, дейсиз? Ҳаммадан кўра у ғурурланмоқда! Ленинчи партиямиз ва совет халқининг матонати, собитқадамлиги ва қаҳрамонлигидан ғурурланмоқда. Октябрь туфайли вужудга келган ва социализм, тинчлик, демократия, адолат принципларини қарор топтираётган Ватанимиз билан фахрланмоқда, — деди у.

Октябрь — бу бизнинг ҳаммамиз, совет кишиларининг авлодидир, мамлакатимизнинг жонли тарихидир. Октябрь — ҳозирги кундаги ўзгартишлардир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев докладида мамлакатимиз босиб ўтган тарихий йўлга аниқ-пухта назар ташланди. Социализм қурилиши ҳар бир даври баҳоларининг реализми намойиш этилди. Бунда кўкларга кўтариб мақталмай, аммо жамиятимизнинг кучлари камситилмай баҳо берилди.

Мен, деди сўнгра ветеран коммунист, «зарур» деган қисқа сўзнинг қадрини биладиган авлодга мансубман. Бу сўз олдида шахсий манфаатлар иккинчи ўринга ўтар эди. Айнан бурчни юксак даражада ҳис этиш урушнинг оғир йилларида бардош беришга, вайронгарчилик, очликни енгишга, халқ хўжалигини тиклашга кўмаклашди.

Биз, Ленин гвардиясининг ветеранлари кексаликка бўш келмаймиз! Мамлакатимизнинг бугунги юмушлари билан яшамоқдамиз. Айниқса ҳозир, бутун мамлакат қайта қуриш туфайли ёшараётган бир пайтда ветеранларнинг кучига-куч қўшилмоқда.

Партиямизнинг XXVII съезди (мен шу съезднинг делегати эдим) ижтимоий ҳаётимиздаги қийинчиликлар ва камчиликларга рўйирост ва принципиал баҳо берди. Партия бошлаган қайта қуриш — бирдан-бир тўғри сиёсатдир. Қайта қуриш — халқнинг умиди ва ишончидир. У жадаллашиб бормоқда. Миллионлаб кишилар қайта қуришга тобора фаол қўшилмоқдалар.

Ҳозирги кундаги революцион ўзгартишларнинг ҳал қилувчи пайти келди. Совет кишиларининг ишончи комилки, бурилиш қайта қуриш фойдасига бўлади! У умри тугаган ҳамма нарсаларни супуриб ташлайди, ҳаётимизни мусаффо қилади.

Барча партия ветеранлари каби, мен ҳам раҳбарликнинг ленинча услуби, собитқадамлик, реализм, омма ижодига таянишнинг ленинча анъаналари тикланаётганлигини кўриб, хурсанд бўляпман. Партиямизнинг халқаро майдондаги фаолиятига Лениннинг Сулҳ тўғрисидаги биринчи Декрети донолиги сингиб кетган. Бундай сиёсатни бутун қалбимиз билан қўллаб-қувватлаймиз!

Совет кишиларининг ҳар бир янги авлоди Улуғ Октябрь анъаналарини сақламоқда ва кўпайтирмоқда, революциямиз байроғи ишончли қўлларда эканлигига аминмиз.

«Ленинград металл заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи слесарлари бригадаси бошлиғи **В. С. Чичеров** изҳор этган ишчилар синфига мансубликдан мағрурланиш яққол тушунарлидир. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони иккита Олтин Юлдузи унинг янги ҳаёт қурилишига қўшган шахсий ҳиссасининг рамзи бўлиб қолди. Атоқли ишчи тантанали мажлис минбарида туриб, батамом ҳақли равишда бундай деди:

— Ленинградликлар ҳамиша партия билан бирга бўлишган. Ўз тақдирларини Ватан тақдири билан боғлашган. Бу анъанага Питер пролетариати асос солган. Йигитлик чоғимда заводга ишга келиб, Питер пролетариатининг айрим намояндалари билан танишганман. Улар вужудга келтира оладиган ишчиларга хос ўртоқлик, ўзаро ёрдам руҳини унутиб бўлмайди. Ана шу одамлар ҳақида ўйласанг улар Коммунистик партия куч-ғайратининг битмас-туганмас манбаи эканини тушунасан, киши.

Ҳозир Ватанимиз ғоят қийин муҳим даврни бошидан кечирмоқда, деди ветеран. Улуғ Октябрь руҳига содиқ бўлган партия чуқур революцион қайта қуришни амалга оширмоқда. Бу ишга ҳамма қўшилмоқда. Мамлакатни сифат жиҳатидан янгилашнинг, моддий ва маънавий турмушни тубдан яхшилашнинг илҳомбахш истиқболлари очилмоқда.

Биз олдимизга қўйилган мақсадларга эришишимизга ишонамиз. Демократия, ошкоралик, бошқарувнинг иқтисодий методлари меҳнаткашларга ишлаб чиқаришда, маҳаллий ишларда, ўз республикаси, бутун иттифоқимиз муаммоларини ҳал этишда чинакам соҳибликнинг реал туйғусини қайта тикламоқда. Бу жуда тўғри йўл. Ишчиларнинг фикри ана шундай, чунки фақат ҳақиқий хўжайингина уйини яхшилаб қайта қура олади.

Бунда ҳар бир ишчи инсоннинг роли катта. Кўпларимиз ишга ўз муносабатимизни ўзгартишимиз, ёмон ишлаганлигимиз учун баҳона қидирмай, балки виждонан, тўла куч билан ишлашимиз керак.

Корхона раҳбарларига ҳам кўп нарса боғлиқ. Улар орасида бюрократизм, сусткашлик жуда кўп тўпланиб қолган, энди бунга тоқат қилиб бўлмайди. Ҳозир ишчилар синфи корхоналарга партия ўртага қўйган вазифаларни бажаришни ташкил эта оладиган, халқ пулини ҳисоблашни биладиган, самарали социал сиёсатни ўтказишга қодир бўлган директорлар бошчилик қилишларини истайди.

Давлат корхонаси тўғрисидаги Қонун икки ойдан кейин кучга киради. Бизга бу Қонун жуда зарур. Меҳнат коллективларининг кенгашлари шу Қонунга таяниб, хўжалик юритиш ва бошқаришнинг янги методлари асосида, хўжалик ҳисоби асосида корхонани иқтисодий ва социал ривожлантириш вазифаларининг бутун комплексини ҳал қилишни ўзлари ташкил этишлари лозим. Меҳнат коллективлари кенгашлари хўжалик ҳисоби ҳар бир ишчига, мутахассисга, ҳар бир бўлимга ва конструкторлик бюросига етиб боришига эришиши лозим.

Ишчилар синфи, Ленин шаҳри меҳнаткашлари ҳамиша ўз сўзларининг устидан чиқиб келганлар. Улар мени Москвага кузатишаётганда бугунги тантанали мажлис қатнашчиларига ленинградликлар партия режаларини амалга ошириш, қайта қуриш иши, Октябрь иши муваффақиятини таъминлаш учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қиламиз, деб айтиб қўйишимни илтимос қилдилар.

Октябрь меросини ижодий ўзлаштириш, илм-фан ва практика соҳасидаги Ленин васиятлари, деди СССР Фанлар академиясининг президенти **Г. И. Марчук**, жадаллаштириш ва қайта қуришнинг мураккаб вазифаларини ҳал этишда социалистик тузумнинг битмас-туганмас куч манбаларидан, илмий коммунизмнинг назарий бойлигидан яхшироқ фойдаланиш имконини бермоқда. Россиянинг бепоён кенгликларини ёритган ленинча ГОЭЛРО планидан, коинотнинг сиру асрорларига кириб борган космик ракеталаргача — совет илм-фани босиб ўтган йўл ана шундай. Илм-фан ривожланаётган социализм интеллектуал ва маънавий потенциалининг пойдевори бўлди. Илм-фан ёш республиканинг ички ва ташқи душманларини енгиб чиққан меҳнаткашлар билан; тарихда мисли кўрилмаган тарзда мамлакатни саноатлаштирган ишчилар билан; ерда коллектив хўжалик юритишнинг янги методларини ўзлаштираётган деҳқонлар билан; Улуғ Октябрнинг тарихий зафарларини ҳимоя қилган солдатлар билан ҳамқадам бўлди. Илм-фан совет кишиларига космос кенгликларига парвоз этиш имконини берди.

Совет тадқиқотчиларининг фидокорона меҳнати билан забт этилган ҳар бир янги чўққи, деб таъкидлади олим, босиб ўтилган йўлга янгича назар ташлашга имкон беради, янги истиқболлар очади. Жамиятимиз тараққиётининг ҳозирги босқичида ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш, социализмнинг интеллектуал қудратини оширишда илм-фаннинг бунёдкорлик роли беқиёс ортади. Илмий ҳаётни чуқур қайта қурмай, уни кенг кўламда ва ҳар томонлама демократиялаштирмай туриб социалистик жамиятнинг интеллектуал илмий потенциалини тўла-тўкис рўёбга чиқариб бўлмайди, тадқиқотларнинг барча асосий йўналишлари бўйлаб жаҳон даражасига эришиб бўлмайди, илғор илмий-техникавий ғояларни амалга ошириб бўлмайди, экономикани бошқаришнинг туб ислоҳотини рўёбга чиқариб бўлмайди.

Эндиликда илм-фан — бу янги сиёсий тафаккур, давримизнинг реалликлари ва зиддиятларини идрок этиш ҳамдир, деди СССР Фанлар академиясининг президенти. Илм-фан жаҳон ва социализм тараққиёти, социализмнинг социал-иқтисодий ва маънавий-ахлоқий потенциали мустаҳкамланиши кенг истиқболларини очиб беради, жаҳон ҳамжамияти мураккаб жараёнлари ва воқеаларига, ядро ҳалокатининг олдини олиш реал йўллари ва имкониятларига янгича назар солишга имкон беради. Янги тафаккур марказида ҳамиша одам, унинг тўлақонли ҳаёти ва кенг қамровли ижоди, Ер юзида омон-эсон қолиши турибди. Реал социал жараёнларни, табиатнинг жуда мураккаб қонунларини, инсоннинг тарихи ва фаолиятини илмий жиҳатдан пухта билиш — ривожланаётган социалистик жамият қадам ташлаётган янги минг йиллик бўсағасида Улуғ Октябрь ишини давом эттиришнинг муқаррар шартидир.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси, деди ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгашининг Раиси **В. Ярузельский**, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати Ер юзидаги барча тараққиёт кучлари ривожига жуда катта таъсир кўрсатди.

Кашшофлар йўли ҳамиша қийинроқ бўлади. Тарих оғир синовларни раво кўрди. Аммо революцион назар, оташин ватанпарварлик, фидокорона меҳнатдан шундай бир куч-қудрат ўсиб етишдики, уни ҳеч нарса, ҳеч ким ва ҳеч қачон кўпориб ташлай олмайди.

Революциянинг биринчи кунлариданоқ турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши ленинча ғояси таркиб топди. Бизнинг ядро асримизда ана шу ғояни амалга ошириш алоҳида аҳамиятга моликдир. Бугунги кунда халқларнинг ҳаёти ва хавфсизлиги жаҳон миқёсида бир-бирига тобора мустаҳкам боғланиб кетган. КПСС XXVII съездида эълон қилинган тинчлик тўғрисидаги янги тафаккурнинг фалсафаси ва этикаси, Совет Иттифоқининг дадил амалий ташаббуслари жаҳон жамоатчилигининг эътиборига тобора кенг миқёсда мушарраф бўлмоқда. Инсоният, ниҳоят, эртанги кунга ишонч туйғуси билан яшашни, оммавий қирғин қуролидан холи бўлган дунёда яшашни истайди. Бу — реал мақсаддир. Шу мақсад сари дастлабки қадам ташланди. Шундан кейинги қадамлар ҳам имкони борича тезроқ қўйилишини истардик.

Биз М. С. Горбачев докладини зўр диққат-эътибор билан тингладик. Докладдаги аниқ, принципиал таҳлил партиянинг интеллектуал дадиллиги ва маънавий куч-қудратидан, оптимизми ва жўшқинлигидан далолат бериб турибди. Марксизм-ленинизмни ижодий тушуниш, келажакка чуқур ишонч қайта қуришга катта омил бахш этди. Бу тарихий бурилишнинг илҳомчиси ва раҳбар кучи — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидир.

Нотиқ шундан кейин поляк халқининг курашига тўхталиб, фақат Октябрь революциясигина Польшанинг мустақил давлатини қайта тиклаш учун реал шарт-шароитлар вужудга келтирганлигини таъкидлади. Биз ҳамиша шуни ёдда тутамизки, аввало, Совет Армиясининг ғалабаси туфайли гитлерчиларнинг поляк халқини қириб ташлаш тўғрисидаги планлари пучга чиқди. Сиз бизни қайта тиклаш ва мамлакатни индустриялашнинг оғир йилларида ҳам қўллаб-қувватладингиз. Биз ҳамиша Совет Иттифоқи ёрдамига таяниб келдик.

Советлар мамлакати билан социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан қардошларча иттифоқ — Польша Халқ Республикаси мустақиллиги ва территориал бутунлигининг бузилмас кафолатидир. Биз ана шу буюк зафарни қатъият билан ҳимоя қиламиз. Биз универсал қонуниятларни тарихан бошқачароқ таркиб топган шарт-шароитлар билан ижодий тарзда боғлаб, Польшада социализм қурмоқдамиз. Ноизчиллик, сусткашлик ва ҳаракатсизлик бизга ниҳоятда қимматга тушди. Биз энди ҳақиқатан ҳам эртага яхшироқ бўлиши учун баъзан бугун қийинроқ бўлишини биламиз. Улуғ Октябрнинг битмас-туганмас манбаларидан ҳаётбахш куч-қудрат олаётган қайта қуриш программаси тўла амалга оширилишига аминмиз.

Қишки саройга ҳужум қилинаётган кезда адолатли, инсонга муносиб бўлган жамият қуриш учун 70 йиллик кураш мобайнида нималарга эришиш мумкинлигини тасаввур этиш осон бўлмаган, деди ГБСП Марказий Комитети Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси **Э. Хонеккер.** Ўз тарихининг барча босқичларида, шу жумладан, ҳозирги босқичда ҳам, деди у, КПСС новаторлар партияси, кашшофлар партияси бўлиб келди ва ҳозир ҳам шундай. У бутун инсониятга социализм йўлини очиб, синалмаган йўллардан борди. ГДР халқи совет солдатлари Гитлер фашизмидан озод этганликларини ҳеч қачон унутмайди.

Бизнинг кунларимизда Улуғ Октябрь бахш этган революцион шиддат янги миқёслар, янги куч-қудрат касб этмоқда. КПССнинг XXVII съезди қарорлари, шундан кейинги воқеалар бундан далолат бериб турибди. Белгиланган вазифаларни бажариш капиталистик система билан тинч мусобақада социализмнинг жозибадор кучини янада ошириш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

Республикамиз гражданлари, деб таъкидлади нотиқ, Октябрь революцияси юбилейини ўз байрамлари сингари нишонламоқдалар. ГБСП XI съезди қарорларини бажариш учун зўр ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Фан-техника революцияси ютуқларини эгаллаб олиш негизида халқ хўжалигини бундан буён ҳам жўшқин ривожлантириш мамлакат партия ва давлат раҳбарлигининг диққат марказида турибди.

Ҳозирнинг ўзидаёқ шуни таъкидлашимиз мумкинки, деди ГДР раҳбари, иккала мамлакатнинг мустаҳкам ҳамкорлиги туфайли биз шундай илғор натижаларга эришмоқдамизки, бу натижалар ёрдамида биз империалистик давлатлар эмбаргосини бирин-кетин улоқтириб ташламоқдамиз. Германия Демократик Республикаси бундан буён ҳам жаҳондаги энг равнақ топган ўнта мамлакат орасида ўрин эгаллаб тураверш ниятидадир.

СССР ташқи сиёсий фаолияти масалаларига тўхталиб, Э. Хонеккер Октябрь революцияси ғалабаси инсониятни уруш касофатидан озод этиш йўлидаги биринчи ҳал қилувчи қадам бўлганлигини таъкидлади. СССРнинг бу ишга қўшган ҳиссаси бебаҳодир. Бугунги кунда Ер юзидаги тобора кўплаб одамлар СССР ва социалистик мамлакатлар тимсолида замонамизнинг ҳаётий масалаларини халқлар манфаатлари йўлида ишончли ҳал этишнинг гарантияси, аввало, инсониятни ядро уруши ҳалокатидан халос этиш, унинг омон-эсон қолишини таъминлаш гарантиясини кўрмоқдалар.

Қизил Октябрнинг юбилейи йилида ядровий қуролсизланиш йўлида биринчи амалий қадам қўйишнинг реал имконияти рўёбга чиқаётганлигининг рамзий маъноси бор. ГДР шу йилнинг декабрь ойида М. С. Горбачев билан Р. Рейган учрашуви тўғрисида келишиб олинганлигини табрикламоқда. ГБСП Марказий Комитети, ГДР ҳукумати ва халқи номидан СССРнинг барча ташаббуслари, Совет Иттифоқи партия ва давлат раҳбарлигининг тинчликни таъминлаш йўлидаги собитқадам фаолияти тўла-тўкис қўллаб-қувватланишини тасдиқлайман.

Биз Улуғ Октябрга, ленинчи Коммунистик партия раҳбарлигида совет халқи амалга ошираётган жуда улкан, чинакам революцион тарихий ишга ҳурмат-эҳтиромимизни изҳор этамиз, деди ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти **Г. Гусак.** Давр Улуғ Октябрь социалистик революциясига энг юксак мезонларни қўллаш мумкинлигини кўрсатди. Улуғ Октябрь революцияси жаҳон тарихида тубдан бурилиш бўлди, инсоният жамиятининг шундан кейинги тараққиётига тубдан таъсир ўтказди, унинг тараққиётини жадаллаштирди.

Етмиш йил мобайнида Советлар мамлакати қудратли иқтисодий ва илмий-техникавий потенциалга эга бўлган замонавий социалистик давлатга айланди. Бу — омманинг жуда катта ғайратига йўл очган, халқни тарихда мисли кўрилмаган ижодий бунёдкорлик зафарларига илҳомлантирган социалистик революциянинг бош якунидир.

Шу билан бир қаторда, биз ҳатто энг катта ғалабалар ҳам хатолар ва вақтинчалик муваффақиятсизликларни истисно этмаслигини кўриб турибмиз. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси революцион масъулият сезган ҳолда ана шу хатолар ва вақтинчалик муваффақиятсизликларни шараф билан бартараф этди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг юбилейи Чехословакияда биз учун ҳам катта байрамдир. Келгуси йили бизнинг халқимиз Улуғ Октябрь ва унинг ғояларининг ишчилар синфи, бутун халқимизнинг миллий-озодлик учун, социализм учун, Чехословакиянинг мустаҳкам халқаро позицияларини таъминлаш учун кураши билан мустаҳкам алоқани тасдиқлайдиган тарихимиздаги шонли воқеалар юбилейини нишонлайди.

Совет халқи билан қардошлик ва дўстлик биз учун муқаддасдир, биз буларни юксак қадрият билан авайлаймиз.

Мамлакатимизда социалистик қурилишнинг бутун тарихи, деди пировардида нотиқ, Чехословакия халқи Улуғ Октябрь васиятлари руҳида танлаган йўл тўғрилигини батамом тасдиқлаб турибди. Меҳнаткашларимиз социализм афзалликларидан ишончли тарзда далолат бериб турган тарихий зафарларимиз билан ҳақли равишда фахрланадилар, бу зафарлар социализм обрў-эътиборини, унинг халқаро майдондаги позицияларини мустаҳкамлашга биз қўшаётган ҳиссадир.

Бугун бутун жаҳон, барча прогрессив ва тинчликсевар кучларнинг диққат-эътибори социалистик революция бешигига, Советларнинг улуғвор мамлакатига қаратилгандир. Совет жамиятини революцион қайта қуришнинг жўшқин жараёнлари, янги сиёсий тафаккур, принципиал тинчлик сиёсати — буларнинг ҳаммаси совет коммунистлари, совет халқи Октябрь йўлидан шахдам одим ташлаб бораётганлигидан далолат бериб турибди.

Финляндия Республикасининг Президенти **М. Койвисто** юбилей муносабати билан қўшни мамлакат халқига қутловлар топширди. Жаҳон тарихидаги воқеа сифатида, деди у, Октябрь революцияси истиқболга кўп қиррали таъсир ўтказди. У кўп жиҳатдан асримиз қиёфасини белгилади, бу асрда ўзининг ўчмас изини қолдирди.

Етмиш йил мобайнида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва совет халқи ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида кенг миқёсли ғалабаларга эришдилар. Дунёнинг ҳамма ерида сиёсий майдонда Совет Иттифоқининг фикрини тингламоқдалар ва қадрламоқдалар.

Ўзгариб тураётган ва узлуксиз ривожланиб бораётган дунё барчадан ва ҳар бир одамдан вазиятни доимо идрок этиб боришни, янги шарт-шароитларга мослашишни талаб этади. Ленин хулосаларига кўра, социализм қурилиши кўпгина бурилишлари ва ўтиш босқичлари бўлган оғир ва мураккаб жараёндир. Ҳозир Совет Иттифоқида амалга оширилаётган иқтисодий ва ижтимоий ҳаётни қайта қуриш соҳасидаги кенг миқёсли тадбирлар Владимир Ильич Ленин ғоялари билан ниҳоятда мустаҳкам тарзда боғлангандир ва шундай қилиб, бундан 70 йил муқаддам бошланган революцион жараённинг ажралмас қисмидир.

Ленин эълон қилган ва ҳозирда ҳам риоя этилаётган принциплар Финляндиянинг тарихий тақдири билан ҳам, ҳозирги кунлардаги Финляндия — Совет ўзаро муносабатлари билан ҳам конкрет, чуқур алоқададир. Ана шу принциплар орасида миллатларнинг ўз тақдирини белгилаш ҳуқуқи марказий принциплардан бири эди, мазкур принципни Ленин собитқадамлик билан ҳимоя қилди. Ленин халқларнинг бир-бирлари билан тинч-тотув яшаши ҳақида гапирган ва бу принципни ҳам Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаги оғир шароитларда қатъият билан ҳимоя қилган эди.

Кейинчалик тинч-тотув яшаш замонавий халқаро муносабатларнинг асосий принципларидан бири сифатида қарор топиб, ҳозир тинчликни сақлаш ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга ниҳоятда муҳим таъсир ўтказмоқда. Совет раҳбариятининг дадил тинчлик ташаббуслари ядро ҳалокати хавфидан холи бўлган хавфсизроқ дунё йўлида тарихий қадам қўйиш учун ҳозир бизга реал имконият яратиб берди.

Тинч-тотув яшаш принципи, деди Президент, Финляндия — Совет муносабатларининг тамал тошидир. Бу муносабатлар самимий хоҳиш-ирода ва иккала томоннинг интилиши мавжуд бўлган тақдирда, ўтмиш шарпаларини бартараф этиш ва ижтимоий системалар ўртасидаги тафовутларга қарамай, мазкур муносабатларни дадил-ишонч билан ўзаро ишониш ва ҳамкорлик ўзанига йўналтириш мумкинлигини яққол исботлади.

Революциямизнинг шонли юбилейи арафасида, деди «Краснодонуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Молодогвардейская» шахтасининг комплекс бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **А. Я. Колесников**, замон ва авлодларнинг чамбарчас алоқасини, қаҳрамонона анъаналарга содиқликни алоҳида чуқур ҳис этасан, киши. Улуғ Октябрь — омма революцион ижодкорлигининг парвозидир, жамиятимиз тарихидаги биринчи, зарҳал билан ёзиладиган саҳифадир. Октябрь — меҳнат аҳлининг чинакам улуғланишидир, пролетариат тарихий вазифасининг рўёбга чиқиши, марксизм-ленинизмнинг зафаридир.

Ҳозирги вақтда ишчилар синфи жамиятимизни қайта қуришда, янгилашда ўзининг тарихий ролини қарор топтирмоқда деб уқтирди, нотиқ. Қайта қуриш ҳар бир совет кишисининг, бутун халқнинг революция тақдири учун бўлган масъулиятини ўзига сингдирмоқда. Биз ҳаммамиз ўзгарганимиздагина ҳақиқий, туб ўзгаришлар рўй беради. Биз ёмон кўмирни қазиб олаётганлигимиз ёки ҳеч ким сотиб олмайдиган миллион-миллион жуфт пойабзал ишлаб чиқараётганлигимиз ачинарли ҳол эмасми, ахир? Партия Марказий Комитети маҳсулот сифати, бутун иш сифати проблемасини амалий фаолиятда биринчи ўринга чиқариб қўйганлиги тасодифий ҳол эмас. Бу иш бизнинг ишчилик ифтихоримиз ва шон-шарафимиз масаласидир.

Конда, фермада, станок ёнида жуда кескин, туб бурилиш рўй бериши керак, деб таъкидлади Донбасс шахтёрларининг вакили. Бизнинг бригадамиз қайта қуришни, жадаллаштиришни бажонидил қўллаб-қувватлаб, Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишоналаётган йилда бир миллион тонна ёқилғи қазиб чиқаришга сўз берди. Ҳозир биз графикдан ўзиб меҳнат қилаяпмиз ва 1 миллион тонна кўмир, албатта, қазиб чиқарилади. Шахтёрларнинг жадаллашуви мана шундай бўлади.

Нотиқ КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленумидан кейин ҳаётимизда рўй берган ўзгаришларни таърифлаб бундай деди: жамиятимиз ҳақиқатан ҳам янгиланмоқда, маънавий муҳит тозаланмоқда. Партиянинг халққа бевосита, рўй-рост мурожаат этиши меҳнат коллективларининг ташаббусини рағбатлантиради, совет кишиларининг социал активлигини ривожлантиради.

Партия белгилаган ҳамма режаларни совет халқи амалга оширишига менинг ишончим комил, деди сўнгра у. Ишчи ўзига нисбатан тобора талабчан бўлиб қолмоқда, камчиликларни очиқ-ойдин кўриб турибди, бу камчиликларга кескин ва муросасиз қарши чиқмоқда. Одамлар ҳозир ўзларини бемалолроқ ҳис этмоқдалар. Янги ўзгаришларга қизиқиш, яхшироқ, унумлироқ ишлашга интилиш кучаймоқда.

Бутун дунёга шуни айтиб қўймоқчиман, деди кон ишчилари бригадири, Улуғ Октябрь мамлакатидагина меҳнат аҳли Ленин орзу қилган юксакликка кўтарилди. Давлат масалалари ва халқаро масалаларни ҳал этишда, ишлаб чиқаришни ва жамоат ишларини бошқаришда бизнинг бевосита иштирок этишимиз, мамлакатда ва дунёда содир бўлаётган ҳамма воқеалар учун бизнинг масъулиятимиз — мана шунинг ўзи амалдаги социализмдир, мана шунинг ўзи амалдаги халқ ҳокимиятидир.

Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати, совет халқларининг дўстлиги ва қардошлиги мамлакатдаги барча республикалар каби Совет Латвияси равнақининг ҳам ҳаётбахш манбаларидир, деди Плявинь ўрта мактабининг директори, Латвия ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи **Э. Я. Купча.** Менинг жонажон республикам урушдан кейинги дастлабки йилларда Украина кўмири, Урал пўлати, Ўзбекистон пахтаси туфайли вайроналардан ўз қаддини тиклаб олди. Халқ хўжалигини қайта тиклашда бизга Москва ва Ленинград, Боку ва Тбилиси, Куйбишев ва Минск мутахассислари ёрдам беришди. Биз буни ҳеч қачон унутмаймиз.

Литва, Латвия ва Эстониянинг социализмга ўтиш йўли машаққатли ва мураккаб бўлди. Болтиқбўйида Советлар ҳокимияти учун қаҳрамонона кураш халқнинг революцион хоҳиш-иродасини букиб бўлмаслигидан, тарих ғилдирагини орқага буриб юбориш мумкин эмаслигидан яққол далолат бериб турибди. Нотиқ революция ғалабаси учун, Советлар ҳокимияти учун курашда қизил латиш ўқчиларининг жасоратини эслатиб ўтди. Партия уларни қаерга юбормасин, ҳамма ерда улар мардлик ва қаҳрамонлик, Ленин, Улуғ Октябрь ғояларига содиқлик намунаси бўлдилар. Янги дунё учун курашчиларнинг метин хоҳиш-иродаси яширин шароитда иш олиб борган минглаб революционерларни ҳам миллатчи буржуазия ҳукмронлигининг зулматли йилларида Болтиқбўйида Совет ҳокимиятини қайта тиклаш учун курашга руҳлантирди. Уларнинг намунаси Улуғ Ватан урушининг даҳшатли йилларида фронт жангчиларини ва халқ қасоскорларини мардлик ва жасоратга илҳомлантирди.

Биз империалист доираларнинг тарихни сохталаштириш, СССР халқларининг қардошлик оиласида социал адолат, миллий мустақиллик йўлини танлаб олган Литва, Латвия, Эстониянинг ички ишларига аралашиш илинжидаги разил уринишларини қатъиян рад этамиз.

Бахтимиз шундаки, ёш авлод уруш йиллари ва урушдан кейинги йилларнинг унутилмас кулфатлари, маҳрумликлари ва қийинчиликлари алами-изтиробини билмайдилар. Аммо Ғалабамизга нақадар катта қурбонлар эвазига эришилганини ёшларнинг ҳаммаси ҳам равшан тасаввур этмайди. Бу эса бир қисм ёшларда кекса авлодларнинг ишларига енгил-елпи, ҳатто инкор этувчилик муносабатини келтириб чиқаради.

Ёшлар орасидаги салбий ҳодисаларнинг сабабларидан бири шундан иборатки, кўп йиллар мобайнида халқ маорифи турғунлик ҳолатида бўлиб келди. Педагогика фани ўқитувчиларга дуруст ёрдам бермади. Расмиятчилик, хўжакўрсинчилик, консерватизм ҳукм сурди. Яқин ўтмишда сўз бошқа-ю, иш бошқа бўлиб келганлиги, кўп нарсалар ҳақида ломмим дейилмаганлиги мактабга ёмон таъсир қилди.

Ҳозир жамият мактабдан юксак синфий онглилик, маънавий бойлик, ахлоқий софдил ва жисмоний баркамолликни ўзида мужассамлаштирган, уйғун равишда ривожланган, ижтимоий актив шахсни тарбиялаб вояга етказишни талаб қилмоқда. Биз партия билан халқнинг ишончини оқлаш учун ҳамма ишни қиламиз.

БКП Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси **Т. Живков** Улуғ Октябрь ғалабасининг бутун инсоният ҳаётидаги жуда катта аҳамиятини уқтириб бундай деди:

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Советлар мамлакатининг халқларини социалистик жамиятни тубдан янгилаш йўлидан ленинча дадиллик, ленинча донолик ва қатъият билан бошлаб бормоқда. Болгария Коммунистик партияси, бутун болгар халқи совет жамиятида авж олдириб юборилган революцион қайта қуришни астойдил қўллаб-қувватлайди. Буни биз Октябрнинг мангу барҳаёт ишининг давоми деб биламиз. Бу ерда, мана шу залда ўртоқ М. С. Горбачевнинг илҳомбахш ва мароқли докладини тинглаб, бунга яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

Маълумки, биз Болгарияда ижтимоий турмушнинг ҳамма соҳаларини чуқур қайта қуриш йўли билан социализмнинг сифат жиҳатидан янги ҳолатига эришишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўймоқдамиз, деди сўзини давом эттириб нотиқ. БКП XIII съездининг қарорлари, партия Марказий Комитетининг 1987 йил июль Пленумида тасдиқланган концепциянинг асосий қоидалари ҳам мана шу мақсадни кўзлайди.

КПСС қарорлари ва ҳаракатлари бизнинг ишимизга қудратли туртки бермоқда. БХР билан СССРнинг ҳар томонлама ҳамкорлиги ва яқинлашуви йўли янада чуқурлашиб бораётганлиги бизга ишонч бахш этмоқда, деди сўнгра у.

Болгариядаги ва Совет Иттифоқидаги қайта қуриш мақсадлари ва йўналишлари принципиал жиҳатдан бир-бирига мувофиқ келаётганлиги бизнинг иродамиз ва эътиқодимизни мустаҳкамлайди. Биз сизлар билан елка-ма-елка туриб шу революцион ишни ниҳоясига етказишга азму қарор берганмиз.

Болгария раҳбари социализмнинг ташқи сиёсат соҳасидаги ташаббуслари ҳақида гапириб, бу ташаббуслар барча мамлакатлар, халқларга, барча кишиларга муносиб яшаш шароитини таъминлаб берадиган дунёни барпо этишга қаратилганлигини айтди. Инсоният сабот билан интилиб келаётган мана шундай дунё барча халқлар ва мамлакатлар ялпи куч-ғайратларининг натижаси бўлиб қолиши керак. Ҳозир инсон зотининг омон қолиши ва бахтли келажаги учун фақат мана шундай курашиш мумкин. Урушларсиз ва қуролярорсиз дунёни барпо этиш замонамизнинг етакчи ғоясидир. Бу ғоя Улуғ Октябрь билан бирга туғилган.

Франция Коммунистик партиясининг Бош секретари **Ж. Марше** мажлис қатнашчиларини барча француз коммунистлари номидан табриклаб, одамни одам эксплуатация қилишини тугатишда, бутун дунёда тинчлик эълон қилинишида Октябрь революциясининг тарихий аҳамиятини таъкидлади. Инсонни озод қилиш мақсади ва воситаларини кўзловчи жамият — социализмнинг биз ҳам маъқуллаётган концепцияси мамлакатингизда рўй бераётган ўзгартишларнинг марказида турганлигини англаб, астойдил қувонаяпмиз, деди у. Шу улуғвор вазифани ҳал этишга беніҳоя қийин вазиятда киришилганини, бу иш душманлар қуршовида, қаҳрамонона куч-ғайратлар эвазига амалга оширилганини унутмаймиз. Кўп жиҳатдан сизларнинг куч-ғайратларингиз туфайли учинчи жаҳон урушининг олди олинганини ҳам унутмаймиз.

Кейинги йиллар мобайнида совет кишилари, деди сўзини давом эттириб нотиқ, социалистик жамиятнинг ҳамма афзалликларидан фойдаланиб, чуқур ўзгартишлар жараёнини рўёбга чиқариш учун, социализм кўпроқ бўлишини таъминлаш учун анчагина муаммоларни ҳал этишга қўл урдилар. Француз коммунистлари бу йўлни тўла-тўкис қўллаб-қувватлайдилар, чунки гап, аввало, шу жараёнга бажонидил қўшилиши билан тўсиқларни бартараф этиб, иқтисодий ва социал соҳаларда, демократия соҳасида қатъият билан олға силжиш воситаларини аста-секин таъминлаётган совет халқининг ажойиб куч-ғайратлари ҳақида бормоқда.

Ж. Марше капитализм билан социализм ўртасидаги антагонистик муносабатларнинг янги характери ҳақида гапириб, капитализм ҳозир саноатни таназзулга ва молиявий тартибсизликларга, социал тенгсизликни кескинлаштиришга ва инсон ҳуқуқларини бузишга, оммавий ахборот воситаларини монополиялаштиришга ва бадиий ижодда тушкунликка олиб бораётганини таъкидлади. Социализм олий социал ташкилот эканлигини бутун дунё кишилари кўз ўнгида бўлганидек, совет кишиларининг кўз ўнгида ҳам тобора ва тобора кўпроқ исботламоқда. Сизлар бу айёмни шунчаки эсдалик сана деб нишонламоқчи эмаслигингизни, балки уни келажак сари ҳақиқий кўприк деб билаётганлигингизни жуда яхши тушунганимиз учун ҳам сизлар ўз олдингизга қўяётган илҳомбахш мақсадларга эришишда сизларга янги катта муваффақиятлар тилайман, деди ФКП Бош секретари сўзининг охирида.

Совет ёшларининг вакиллари ва пионерлар тантанали мажлис қатнашчиларини табриклайдилар.

Марш садолари остида залга революциямизнинг муқаддас ёдгорлиги — тилларда достон бўлган «Аврора» крейсерининг байроғи, Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг байроғи, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ Пионерлар ташкилотининг байроғи, РКП(б) Марказий Комитети ва КПСС Марказий Комитетининг эсдалик байроқлари олиб кирилади.

Икки йилдан ортиқ вақтдан буён мамлакат қайта қуриш режаларини амалга ошириб келмоқда, деди москвалик ёш ишчи, ВЛКСМ Марказий Комитетининг аъзоси Николай Прохоров. Демократия ва ошкоралик, эскиликка қарши кураш руҳи турмушимизда тобора кўпроқ қарор топмоқда. Аммо эски одатга кўра баъзилар, бундай муддатда экономикада ҳам, инсон онгида ҳам ҳеч бир нарсани тузукроқ ўзгартириб бўлмайди, демоқдалар. Ёшларнинг фикрича, ҳеч қандай ўзгаришларни хоҳламайдиган кишилар шундай деб ҳисобламоқдалар. Ҳар биримизнинг турмушдаги жиддий ва муҳим масалаларни ҳал этишга ҳақиқатан ҳам ҳақли эканлигимизни англашдек оддий ва ажойиб туйғу кучимизга шу қадар кўп куч қўшмоқдаки, илгари ҳеч қачон бундай бўлмаган эди.

Аммо биз баъзи кимсалар чўчиб тушганини, орқага қайтиш пайида эканлигини кўриб турибмиз. Йўқ, тўхтаб қолиш мумкин эмас. Мен коммунист ва ишчи сифатида сизларга, катта ёшли ўртоқларимизга мурожаат қилиб айтаманки, биз қайта қуриш ғоясига сидқидилдан содиқмиз! Комсомоллар, ёшлар — революцион ўзгартишларнинг томошабинлари эмас, балки қатнашчиларидир! Биз эскиликка, қолоқликка, сафсатабозликка қарши сизлар билан бирга курашяпмиз ва курашаверамиз! Бизда мамлакатни янги чўққиларга ўз қўлимиз билан кўтариш имконияти бор — биз бунга, албатта, эришамиз!

Янгичасига ишлаш мураккаб иш бўлса ҳам, биз уни уддалашга бурчлимиз, ишлаб чиқаришда виждонан меҳнат қиламиз, ўқиб-ўрганишда тиришқоқлик ва ҳатто фидокорлик қиламиз, оилада ахлоқий пок, болаларга, рафиқага, ота-онага муҳаббатли бўламиз. Гражданлик позициямиз ватанпарварлик, ҳалоллик ва дадилликдан иборат бўлади.

Комсомол ўзини-ўзи қайта қурмоқда. Дабдабали иборалар даври ўтиб кетди. Ёшларга бу иборалар ёқмайди. Пешқадам бўлиш ҳуқуқи ёшларга бериб қўйилмаслигини, бу ҳуқуқни ўз ҳаракатларимиз билан, ўз ишларимиз билан қўлга киритиш кераклигини тушунамиз. Мана шундагина партиянинг таянчи бўлиб қолиш мумкин.

Сизларга энг муҳим гапни айтмоқчиман: ёш авлод партия XXVII съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашга ўзининг куч-ғайратини ва қалб қўрини бағишлашга тайёр.

Биз ҳали кўп нарсани идрок этишимиз ва тушуниб олишимиз, кўп нарсани ўрганишимиз керак. Аммо комсомолнинг, барча совет ёшларининг позицияси битта, у ҳам бўлса: қайта қуриш — революциянинг бизнинг улушимизга тушган қисмидир!

Биз мамлакатимизнинг келажагига умид билан, чуқур ишонч билан қараймиз, бу келажак Улуғ Ленин орзу қилганидек бўлади.

* * *

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг қўшма тантанали мажлиси ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСИ

РЕВОЛЮЦИЯ ИШЛАРИМИЗДА ДАВОМ ЭТМОҚДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

да муҳим роль ўйнади ва ўйнамоқда. Бизнинг халқларимиз ва партияларимиз биргаликда ҳаракат қилиб, иккала мамлакат социализм ҳамда Ер юзида тинчлик иши манфаатлари йўлида ўз ҳамжиҳатлиги ва бирдамлигини янада кўпроқ мустаҳкамлайдилар, деб ишонч билдирди нотиқ.

Партиямиз социализм турли мамлакатларда турлича қурилади, деган нуқтаи назарга амал қилади. Илмий социализм принциплари ва умумий қонуниятларни ҳар бир мамлакат ўзининг конкрет шароитлари ва реалликларига татбиқ этиши керак. Аммо партиянинг раҳбарлик роли асосий омил бўлиб қолаверади. Социализмни халқ қуради ва у халқ учун қурилади. Совет Иттифоқининг муваффақиятлари ҳам, янги социалистик жамият қураётган Румыния ва бошқа мамлакатларнинг муваффақиятлари ҳам социализмнинг қудрати ва афзалликларини зўр куч билан намойиш этмоқда, социализм шундай бир ягона тузумки, у барча халқларнинг ҳар томонлама тараққиётини, ҳар бир миллатнинг эркин, муносиб ва бахтли ҳаётини таъминлайди. Шу боисдан ҳам келажак социалистик жамият билан коммунизмникидир, деб айта оламиз.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги — чегарани билмайдиган байрамдир, деди Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси **Нажибулла**. Ер юзидаги барча софдил кишилар билан биргаликда Афғонистон инқилобчилари ва ватанпарварлари ҳам бу байрамни шоду хуррамлик билан нишонламоқдалар. Афғонистон миллий мустақиллигининг манбалари, халқларимизнинг яхши қўшничилиги Октябрь революцияси номи билан чамбарчас боғланган.

Афғонистонда миллий яраш сиёсати ўтказилаётганлиги ҳақида гапириб, Афғонистон раҳбари бу сиёсатни халқнинг ўзи, ҳар бир оила машаққатлар билан топганлигини, эълон қилинмаган уруш важидан мислсиз қурбонлар ва азоб-уқубатлар эвазига топганлигини, бу урушни эса Афғонистонга халқаро империализм ва региондаги реакция кучлари тиқиштирганлигини таъкидлади.

Миллий тинчлик учун кураш, деб сўзини давом эттирди нотиқ, бу, аввало, қуролланган оппозиция билан музокаралар, «тинчлик уездлари ва вилоятларини» бунёд этиш, кўп партияли системани ва бошқарувнинг коалицион формаларини ривожлантириш, мамлакат Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасидир. Афғонистон халқи миллий ярашни қўллаб-қувватлади. Бу — эндиликда жаҳондаги бошқа мамлакатларга ҳам ёйилаётган янги сиёсат ҳаётийлигининг ишончли тасдиғидир.

Мустақил, яхлит, қўшилмаган Афғонистон учун курашда совет кишиларининг ёрдами, мадади, революцион бирдамлиги бизга илҳом бахш этмоқда. Бу ёрдам интернационалист-жангчиларнинг афғон тупроғидаги ўлмас жасоратида мужассам бўлган. Бизнинг халқимиз, деди Афғонистон раҳбари, минг-минглаб афғон болаларини, хотин-қизларини, қарияларни, қолаверса мамлакатнинг ўзини қонли тарзда жазолашдан асраб қолган совет солдатига чуқур миннатдорчиликни асрлар оша ўз қалбида ардоқлайди.

«Афғонистон» дейилганида Совет Иттифоқидаги кўпчилик оналарнинг юраги қисилишини билиб турибмиз, деди сўнгра нотиқ. Бу оналарнинг баъзилари ўз хонадонларида фарзандларини бағриларига боса олмай, армонда қолдилар. Биз ана шу қаҳрамонларнинг порлоқ хотираси олдида бош эгамиз. Афғонистондаги совет қўшинлари чекланган контингентини Ватанига тезроқ қайтариш учун шарт-шароитлар таъминлашни биз улуғ ва олижаноб дўстимиз — совет халқи, улуғ Россиядаги оналар олдидаги интернационал бурчимиз, деб биламиз.

Сизнинг ёрдамингиз совет мутахассисларининг иштирокида қурилган юзлаб иқтисодий, маданий-социал объектларда ҳам намоён бўлиб турибди, бундай объектлар билан ҳар қандай ривожланган мамлакат фахрланиши мумкин эди. Шу хусусда чин кўнгилдан биз айтаётган самимий миннатдорчилик сўзлари Совет Иттифоқининг ҳамма бурчакларида янграса деймиз.

Октябрь революцияси — XX асрнинг энг улуғ воқеасидир, деб таъкидлади ВКП Марказий Комитетининг Бош секретари **Нгуен Ван Линь** ўз нутқида. Октябрь инсоният тарихида янги босқични бошлаб берди. Октябрь минг йиллардан бери мавжуд бўлган эксплуататорлар тузумининг емирилганидан дарак берди, синфий эксплуатациядан социализм сари ўтишнинг умумжаҳон даврини очди. Октябрнинг теран тарихий аҳамияти, унинг куч-қудрати ана шундадир.

Совет Иттифоқи 70 йил давомида социализм ва коммунизм йўлини қидирди ва шу йўлни очиб борди. Совет халқи ана шу йўлда оғир синовлардан ўтди, ўз тарихига шонли саҳифалар ёзди, Октябрь революциясининг жуда катта аҳамияти ва улуғворлигини исботлаб берди, социализм афзалликларини намойиш қилди, деб эслатди нотиқ.

70 йил мобайнида Совет Иттифоқи ҳамиша мустақиллик, озодлик ва бахт-саодат учун курашаётган революцион кучлар ва халқларнинг илҳом манбаи, ишончли таянчи бўлиб келди ва шундай бўлиб турибди. Нотиқ КПСС XXVII съезди улуғ Ленин ва Октябрь революцияси ғояларини ижодий давом эттириб ва ривожлантириб, қайта қуриш йўлини бошлаганлигига юксак баҳо берди, қайта қуришнинг мақсади — СССРни ўз тарихий тараққиётининг янги босқичларига олиб чиқишдир.

Совет Иттифоқи ва унинг ниҳоятда катта мададисиз, деди ВКП Марказий Комитетининг Бош секретари, мустамлакачилар ва империалистларнинг неча асрлар давом этган зулмини, кўп йиллар мобайнида уларнинг қўпол агрессиясини бошидан кечирган халқимиз тўла мустақилликка эриша олмаган, ўз мамлакатини бирлаштира олмаган, ривожланишнинг капиталистик босқичини четлаб ўтиб, социализмга қадам қўя олмаган бўлур эди. Вьетнам Коммунистик партияси, [illegible] совет [illegible] қурбонлар [illegible] тинчлик ишига, жаҳон революцион жараёнига у қўшган ҳиссанинг нақадар улуғлигини тобора кўпроқ англамоқда. Инсоният олдида шу қадар катта хизматлари бўлган халқ ҳали тарихда бўлмаган эди.

Вьетнам билан Совет Иттифоқи ўртасидаги 40 йилдан кўпроқ давр мобайнидаги дўстлик, бирдамлик ва ҳамкорлик — ўртоқ Хо Ши Миннинг Советлар мамлакати, яъни мазлум халқларга қардошларча, самимий ёрдам беришга қодир бўлган ягона мамлакат билан иттифоқ ва дўстлик зарурлиги ҳақидаги фикрининг ёрқин тасдиғидир, деди сўнгра нотиқ. Вьетнам Коммунистик партияси, ҳукумати ва халқи ҳамиша Совет Иттифоқи билан дўстлик, жанговар бирдамлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантиришга интилмоқда. Бу биз учун принцип масаласидир. Бу — Вьетнам ташқи сиёсатининг тамал тошидир.

Бутун жаҳонда бўлганидек, бизнинг мамлакатимизда ҳам, деди МХРП Марказий Комитети Бош секретари, МХР Буюк Халқ Хурали Президиумининг Раиси **Жамбин Батмунх**, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик юбилейи марксизм-ленинизм таълимоти, пролетар социалистик интернационализми ғоялари тантанаси байрами сифатида, озодлик, демократия ва бунёдкорликнинг энг нурафшон байрами сифатида нишонланмоқда. Монгол коммунистлари ва бутун халқимиз КПСС ва жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчиси, бутун жаҳон меҳнаткашларининг доҳийси В. И. Ленинга чуқур иззат-икром ва самимий миннатдорчиликларини бажо этадилар. Улуғ Октябрь Ватанига, халқ оммасининг ўлмас жасоратига бошчилик қилган ишчилар синфига ҳурмат ва миннатдорчиликларини изҳор қиладилар.

Жаҳонда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлатининг туғилиши билан жаҳон тараққиётининг характерли хусусияти бўлиб қолган жамиятни революцион янгилашнинг муқаррар жараёни бошланди. Октябрь революциясининг ғоялари ва мақсадлари [illegible] халқларнинг миллий-озодлик кураши муваффақиятларида ва тинчлик учун, урушга қарши курашаётган барча кучларнинг муваффақиятларида мужассам бўлаётганлигини зўр қувонч ва ҳаяжон билан кўриб турибмиз.

Улуғ Октябрь, унинг ғоялари Ер юзидаги меҳнат кишиларининг ақл-идроки ва қалбини забт этишни давом эттирмоқда, Улуғ Октябрь ва унинг ғоялари Ер юзи меҳнат аҳлини янги ҳаёт, ҳар қандай эксплуатациядан холи бўлган, сиёсий тенглик ва социал адолат жамияти — янги жамият қуришга илҳомлантирмоқда.

Монголия раҳбари Совет давлатининг амалий таклифларини ва кенг миқёсли ташаббусларини, 2000 йилга қадар инсониятни ядровий қуролдан ва оммавий қирғин қуролининг бошқа турларидан халос этиш программасини қизғин қўллаб-қувватлади. Сўнгра, деб ишонч изҳор этди у, АҚШ билан қуролсизланишнинг барча комплекс проблемалари хусусида бўлаётган мулоқотни давом эттириш ракетадан мудофаа воситаларини чеклаш тўғрисидаги ҳозир амал қилаётган шартнома негизида стратегик ва ҳужум қуролларининг қисқартирилишига олиб келади. Қуролсизланиш бобидаги ана шу дастлабки амалий қадамлар, деб таъкидлади нотиқ, янги сиёсий тафаккурнинг реал натижасидир. Халқларнинг орзу-умидлари оқланиши керак. Тарихий имкониятдан Ер юзи халқларининг муштарак манфаатлари йўлида фойдаланиш лозим.

Кремлдаги Съездлар саройида марш садолари янграб кетди. Совет Қуролли Кучларининг намояндалари тантанали мажлис иштирокчиларини қутлашга келдилар. Ракетачилар ва денгизчилар, авиаторлар, танкчилар, десантчилар шахдам қадам ташлаб залга кириб келадилар. Мажлис аҳлининг нигоҳи шон-шарафга бурканган байроқларда. Совет кишиларининг ҳарбий жасорати — Улуғ Октябрь ғалабаларининг ажралмас қисмидир.

Гвардиячи мотоўқчи дивизия командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, полковник **В. Л. Неверов** жангчилар табрикномасини ўқиб эшиттирди.

Армия ва Флот жангчилари, дейилади табрикномада, партия ветеранлари, революцион воқеалар, Граждан-лар ва Улуғ Ватан уруши иштирокчилари, беш йиллик зарбдорларининг жасорати билан фахрланадилар, бугунги кунда КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш учун фидокорлик ва илҳом билан меҳнат қилаётган ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларига чуқур ҳурмат-эҳтиромларини изҳор этадилар.

Оташин революционерлар, шавкатли қизил гвардиячилар, она-Ватанимизнинг мардонавор ҳимоячилари ва интернационалист-жангчиларнинг шонли ишлари қаҳрамонона солномасини Совет Қуролли Кучларининг бугунги авлоди муносиб тарзда давом эттирмоқда. Бу авлод Коммунистик партия раҳбарлигида ўзининг муқаддас бурчини шараф билан бажаришга тайёрдир.

Бизнинг ядро-космик асримизда жаҳон уруш ва куч ишлатиш сиёсати олдида ниҳоятда заиф бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам Совет Иттифоқи, Варшава Шартномаси қатнашчилари бўлган давлатлар тинчлик ва ялпи хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлини изчиллик билан ўтказмоқдалар, қатъий мудофаа ҳарбий доктринасини ишлаб чиқдилар. Айни вақтда биз ўтмиш сабоқларини ёдимизда тутмоқдамиз ва совет халқининг шунга ишончи комил бўлиши мумкинки, халқимизнинг Қуролли Кучлари жанговар тайёргарлиги агрессорга қақшатқич зарба беришга етарли бўлган даражада турибди.

Совет жангчилари — бутун жони-тани билан кўп миллатли улуғ халқимизнинг фарзандларидир. Мамлакатда амалга оширилаётган революцион қайта қуриш иши, жамият ҳаётини янгилаш Қуролли Кучлар олдига жанговар тайёргарликни ошириш, ҳарбий интизомни ва уюшқоқликни мустаҳкамлашдан иборат янги вазифаларни қўйди. Армия ва Флотнинг шахсий состави бу вазифаларни ҳал этиш устида қунт билан ишламоқда.

Зал гумбазлари остида ҳарбий қасамёд янграйди, бу — тинчлик ва совет халқининг бунёдкорлик меҳнати ҳимоясига ҳамиша жанговар тайёр бўлиш тўғрисидаги қасамёддир, бу — пролетар интернационализмига садоқат қасамёдидир, бу — В. И. Ленин васиятларига, Октябрь ишига садоқат қасамёдидир.

(ТАСС).

Бутуниттифоқ китоб виставкаси

2 ноябрь куни Тошкентда очилган Бутуниттифоқ китоб виставкасида В. И. Лениннинг СССР халқлари тилларида нашр этилган дастлабки асарлари намойиш этилмоқда. Жаҳон пролетариати доҳийсининг асарлари виставканинг «Ленин. Октябрь. Тинчлик» бўлими асосини ташкил этди. Ҳаммаси бўлиб, экспозицияга Москва, Ленинград, барча қардош республикалар нашриётларида чиқарилган 2 мингдан ортиқ номдаги босма маҳсулот қўйилган. Экспонатлар орасида революция ва Граждандар уруши қатнашчиларининг хотиралари, ҳозирги босқичда мафкуравий кураш тўғрисидаги китоблар, қайта қуриш масалаларига, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга бағишланган адабиётлар бор. «Партия бошчилигида» бўлими Коммунистик партия тарихи ҳақидаги нашрлар билан таништиради.

«Ҳамма яхши нарсалар — болаларга», «Советлар мамлакати ёшлари» бўлимларида ижтимоий-сиёсий, илмий-оммабоп нашрлар, бадиий адабиётлар жамланган. «Ўзбекистон нашриётлари юбилей арафасида чиқарган китоб маҳсулотлари» алоҳида бўлимда намойиш этилмоқда. Бу ерда бадиий адабиётлар билан бир қаторда республика ҳақида, унинг мамлакатимиз халқлари билан қардошлик алоқалари, ана шу қардошлик алоқаларининг манбалари тўғрисида ҳикоя қилувчи китоблар жамланган.

Кўргазма доирасида республика рассомларининг Улуғ Октябрь 70 йиллиги шарафига яратган график асарлари, плакатлари, фотосуратлари ҳам намойиш этилмоқда.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун М. Уйғур номли Сурхондарё область музикали драма театри артистлари Раҳмон **Намозов**, Гулнора Ҳасановна **Равшанова** ва Тожимурод **Эргашев** ўртоқларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик самарали иши, республикада янги ерларни ўзлаштиришга катта шахсий ҳисса қўшганлиги учун Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети «Узгипрозем» республика ер тузиш лойиҳа институтининг бош инженери ўртоқ Виктор Тимофеевич **Фроловга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми соғлиқни сақлаш органларида кўп йил самарали ишлаганлиги, республикада медицина фанини ривожлантиришга ва илмий кадрлар тайёрлашга катта ҳисса қўшганлиги учун Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг ректори ўртоқ Абдуманноп **Раҳимжонов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

АФҒОН ДИЁРИДАГИ ДЎСТОНА УЧРАШУВЛАР

Ҳайратон меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР делегациясини қизғин ва шоду хуррамлик билан кутиб олдилар. Делегация Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишлаб, Афғонистон Демократик Республикасида ўтказилган байрам тадбирларида иштирок этди. Делегация составида Саманган, Боғлон, Жовузжон, Балх вилоятларини оталиққа олган Тошкент, Самарқанд, Фарғона ва Сурхондарё областларининг партия, совет ва жамоат ташкилотлари вакиллари, фан ва маданият арбоблари, бадиий коллективлари бор эди. Улар биродарлашган вилоятларга хўжалик товарларини, мактаблар учун ўқув-кўргазмали қўлланмаларни совға қилиб олиб келган эдилар. Бу совғалар афғон дўстларга бепул топширилди.

Ҳайратондаги АСТРАС автотранспорт корхонасининг Совет — Афғон клубида Совет — Афғон дўстлиги митинги бўлди. Митингда сўзга чиққан АХДП Ҳайратон шаҳар комитетининг биринчи секретари Расул мамлакатимиз халқлари ўртасидаги дўстлик илдизлари узоқ ўтмишга бориб тақалади, деб уқтирди. Бу дўстлик Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин янада мустаҳкамланди. СССРнинг қўллаб-қувватлаши ва беғараз ёрдами туфайли афғон меҳнаткашлари ўз мамлакатлари мустақиллигини ҳимоя қилишга, социал адолат принципига асосланган жамиятни барпо этиш имконига эга бўлдилар. АХДП шаҳар комитетининг раҳбари Ҳайратон меҳнаткашлари бутун афғон халқи билан биргаликда Улуғ Октябрь 70 йиллигини катта байрам сифатида кутиб олаётганликларини таъкидлади.

Ўзбекистонлик меҳмонларни афғон пионерлари қизғин табрикладилар. Ўзбекистон ССР делегацияси раҳбари, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ғ. З. Заҳриддинов бутун Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан афғонистонлик дўстларни чин қалбдан табриклади.

Самарқандлик бадиий ҳаваскор артистлар митинг қатнашчиларига концерт қўйиб бердилар.

Ўзбекистон делегацияси аъзолари оталиқдаги вилоятларда бўлдилар. Самарқанд области вакиллари Пули Хумри шаҳридаги тўқимачилик фабрикасининг ишчи ва хизматчилари билан учрашдилар. Бу ерда Совет — Афғон дўстлигига бағишланиб кўп кишилик митинг бўлди.

Фабрика меҳнатчилари номидан сўзга чиққан корхона директори Абдул Ҳамид Вазин Самарқанд областидан келган дўстларга ва оталиқ ташкилотларининг вакилларига сахийлик билан кўрсатилаётган ёрдам ва мадад учун қизғин миннатдорчилик изҳор этди. Ўзбекистон делегацияси номидан корхона коллективига В. И. Ленин расми солинган чинни кўза тортиқ қилинди. Делегация аъзолари фабрика цехларида бўлдилар, ишчилар ва хизматчилар билан суҳбатлашдилар, жамоатчилик асосида бу ерда ташкил этилган Ленин хонасини кўздан кечирдилар.

Халқ лашкари штаби жойлашган Ҳусайнхил қишлоғи меҳмонларда катта таассурот қолдирди. Қишлоқдаги катта ёшдаги аҳолининг ҳаммаси ўзини-ўзи мудофаа қилиш отрядларига аъзо бўлиб кирган, Апрель инқилоби ғалабаларини ҳимоя қилувчилар сафига ўтган. Ҳусайнхил деҳқонлари пахта, дон экмоқдалар, болалар боғчаси, мактаб ташкил этишган. Уларда 400 дан ортиқ бола таълим олмоқда.

АХДП вилоят партия комитетида партия активлари билан суҳбат бўлди. Комитет биринчи секретари Ғулом Форуҳ Апрель революциясидан сўнг вилоятда рўй бераётган ўзгаришлар ҳақида гапириб берди.

— АХДП эълон қилган миллий яраш йўлини вилоят меҳнаткашлари тобора кўпроқ қўллаб-қувватламоқдалар, — деб қайд этди Ғулом Форуҳ. — Яқинда душманлар сафида бўлган 1200 дан ортиқ киши қуролини ташлаб, халқ ҳокимияти томонига ўтди.

АДРнинг бошқа шаҳарларида ҳам дўстлик митинглари, партия активлари билан, меҳнаткашлар билан учрашувлар бўлиб ўтди.

А. ФОЗИЛОВ,
ЎзТАГ махсус мухбири.

Ўзбекистон билан танишув

АДР армияси Бош сиёсий бошқармаси офицерларининг делегацияси бир ҳафта давомида Ўзбекистонда бўлди. Афғонистонлик меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини, В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройини бориб кўрдилар. Корхоналарда, мактабларда ва ҳарбий қисмларда бўлдилар. Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи тарихи музейига экскурсия уюштирилди.

3 ноябрь куни АДР офицерлари делегацияси ватанига жўнаб кетди.

(ЎзТАГ)

• «Труд» экспедицияси

БЎСТОНГА АЙЛАНГАН ЗАМИН

Ўзбекистон ССР

Саҳро самолёт қанотлари остида жуда узоқ-узоқларгача чўзилиб кетгандай туюлади. Дарҳақиқат, у ўзининг жонсиз кулранг-сарғимтир чойшаби билан бутун ерни у уфқдан бу уфққача тўшаб олгандай. Пастда аввалига яккам-дуккам бўлиб, кейин эса дарахтларнинг ям-яшил шох-шаббалари лип-лип ўта бошлаганида у бизга саробга ўхшаб кўринди. Бу сароб эмас эди — бизнинг «Л—410» экспедиция самолётимиз Ўзбекистоннинг Хоразм областига қўниш учун пастлай бошлади.

1922 йил жазирама август кунларидан бирида, тушлик пайтида Туркманистондаги Чоржўй шаҳрининг дарё пристанида чекистлар қўққисдан тинтув ўтказдилар. Шунда бир гуруҳ контрреволюционерлар қўлга олинди. Маълум бўлишича, улар босмачилар қўрбошиси Жунайидхоннинг шахсий топшириғини бажараётган эдилар. Яъни контрреволюционерлар Амударё этакларидан сузиб келаётган пароход пассажирлари қирғоққа тушаётганларида улардан Москвага, Лениннинг ўзига Хива комиссарлари элтаётган қимматбаҳо бойликларни тортиб олишлари керак эди. Бунда улар ўз олдиларига Хиванинг энг яхши заргарлари қўли билан тайёрланган, Ленин учун аталган, миш-мишларга қараганда, хон хазинасидаги ақл бовар қилмайдиган қимматликдаги олмос билан безатилган «шахсий» орденни қўлга киритишни асосий мақсад қилиб қўйган эдилар.

Интизорлик билан кутилаётган пароход фақат бешинчи сутка деганда етиб келди. У аллақайси жойда саёзликка ўтириб қолган эди. Дарҳақиқат, унда кейинчалик темир йўл билан Москвага борадиган Хоразм халқи вакиллари бор эди. Уларнинг камтарона багажларида ҳеч қандай қимматбаҳо бойликлар йўқ эди. Аммо улар жаҳон пролетариати доҳийси учун орденни олиб кетишаётган эди. Бу орден ҳозиргача В. И. Ленин Марказий музейида тўпланган экспонатлар орасида сақланмоқда. Бу, Ильич рамзий маънода мукофотланган якка-ю ягона орден — Хоразм Халқ Совет Республикасининг Меҳнат ордени бўлиб, у оддий жездан тайёрланган эди. Ҳеч қандай олмос билан безалмаган. Собиқ Хива хонлигида амалга оширилган халқ революцияси ғалабасининг икки йиллиги шарафига таъсис этилган, Ўрта Осиёдаги Совет республикалари орасида биринчи марта ўрнак кўрсатганлиги учун бериладиган нишон Хоразм Халқ Совет Республикаси делегацияси томонидан революцион Россия пойтахтига етказиб келинди. У Лениннинг секретари Лидия Александровна Фотиева орқали ўша пайтда Горкида оғир касалланиб ётган доҳийга топширилди.

Ундан икки йил муқаддам эса, 1920 йилда Кремлда Хоразм Халқ Совет Республикаси билан РСФСР ўртасида иқтисодий ва ҳарбий ҳамкорлик тўғрисида шартнома тузилган эди. Ўшанда Владимир Ильич Хоразм делегацияси аъзолари билан хайрлаша туриб, ишонч билан шундай деган эди:

— Сизларнинг олдингизда ўз диёрингизни қайтадан бунёд этиш вазифаси турибди. Бу иш, албатта, қўлингиздан келади.

Ильичнинг бу сўзларини делегация бошлиғи, Хоразм Халқ Совет Республикаси ташқи ишлар нозири (министри)нинг ўринбосари Ўроз Хўжамамедов ён дафтарига ёзиб олди. Орадан кўп ўтмай, бу ҳақда бутун Хоразм халқи эшитди. Орадан икки йил ўтгач Владимир Ильичга топширилган Меҳнат ордени шунчаки Октябрь доҳийсига миннатдорчилик белгиси бўлиб қолмади. У ўзига хос рамзий рапорт ҳам бўлди. Хоразм деҳқонлари Ленин даъватига амал қилиб, ўз меҳнатлари билан жонажон диёрларини қайтадан яратмоқдалар.

БИЗ Хоразм областига учиб келгач, қайтадан дунёга келган замин тўғрисида бир неча марта ўйладик. Бу — икки буюк саҳро: Қорақум ва Қизилқум қучоғида жойлашган мўъжаз ям-яшил воҳадир. У тўла маънода инсон меҳнати, унинг тафаккури ва иродаси самарасидир.

Хива — очиқ осмон остидаги бу ҳақиқий музей инсон ақлини шоширади. Биз туристлар тўдасида Хиванинг эгри-бугри кўчаларида сайр қилдик. Шаҳар гўёки бир вақтнинг ўзида турли вақт ўлчовида яшаётган-

га ўхшайди. Бу нарса мазкур ўлканинг ўзига хос асосий хусусиятини яққолроқ ҳис этишимизга ёрдам берди. Дарҳақиқат, Хивада ўтмиш ва бугунги кун, кўҳна тарих ва жадал ривожланиб бораётган ҳозирги давр одимлари бир-бирига уйғунлашиб кетган. Бундай бақамти яшаш ҳеч қандай исёнсиз, зиддиятларсиз бўляпти, дейиш хато бўлур эди. Унда давомийлик ҳам, ички кураш ҳам бор.

Табиат Хоразмга хасислик қилиб, хоразмликларни эркалатиб қўйгани йўқ. Бу уларнинг характерида, айниқса, ўз ифодасини топган. Хоразмликлар сабот-матонатли, меҳнатсевар, ўз олдиларига қўйган мақсадларига эришиш учун қатъият билан ҳаракат қиладиган кишилардир. Қачонлардир бу воҳа ўз қовунлари билан бутун Шарққа донг таратган эди. Хоразм қовунлари олдига ҳозир ҳам тушадиганлари топилмайди. Аммо маҳаллий аҳоли Совет ҳокимияти даврида ажойиб пахтакорларга айланишди. Жаҳондаги пахта етиштириладиган бу энг шимолий районда энг юқори ҳосил олинмоқда.

БИЗНИНГ ташрифимиз Хоразм пахтакорлари учун энг тиғиз кунларга тўғри келди. Улар республикада биринчилар қаторида марранни эгаллаш учун курашмоқдалар. Очиқ айтишимиз керак, бу ерда Ўзбекистон кузи учун камдан-кам учрайдиган, бироқ ниҳоятда қувончли воқеанинг устидан чиқдик. Биз Хонқа райони пахтакорлари билан учрашувга шошилиб кетаётиб, мактабга ўқиш учун кетаётган, портфелли ва сумкали юқори синф ўқувчиларини учратдик. Улар илгаригидек пахта теримида қатнашмаётган эканлар.

— Биз ўз уйимизда тартиб ўрнатмоқдамиз, — дея бу ўзгаришларнинг сабабларини қисқача тушунтирди «Октябрь 40 йиллиги» совхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тўра Раҳимов.

Тартиб... Бу сўз Раҳимов учун, унинг бригададаги ўртоқлари учун, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари учун жуда катта аҳамиятга эга. Кейинги вақтларда республикада кўпгина суиистеъмолликлар очиб ташланди. Булар — бутун мамлакатга маълум ва машҳур бўлиб кетган пахта соҳасидаги найрангбозликлар, қўшиб ёзишлар, порахўрликлар. Кадрлар билан ишлашда ленинча ҳаёт нормаларидан чекинишлар жуда қимматга тушди... Қайта қуриш ғояларидан илҳомланган халқ жасорати салбий ҳолларни ошкор қилишга, жуда қийин, аммо камчиликларни бартараф этиш учун жуда зарур бўлган ишларни бошлаб юборишга имкон берди.

Ўзбекистонга келганимиздан сўнг йўлда ўзимиз учун керак бўлиб қолар деган ниятда олиб келган справочникларни, шу жумладан, Хоразм областига бағишланган справочникларни ҳам тез орада яшириб қўйишга тўғри келди. Чунки, улар эскиб қолган эди. Ҳа, ўлка ўз қиёфасини тез ўзгартирмоқда. Эски ишлаб чиқаришлар реконструкция қилинмоқда. Янгилари — Дружба шаҳрида агрегат заводи, Урганчда «Кормомаш», Шовотда эса подшипниклар заводлари қурилмоқда... Республиканинг бошқа кўплаб регионлари каби бу воҳа ҳам эндиликда мамлакатда ноёб бўлиб қолган ортиқча меҳнат ресурслари тўпланган жойга айланди. Оддий қилиб айтганда, бу ерда ижтимоий ишлаб чиқаришга шахсий ҳисса қўшмаётган кўплаб одамлар яшайди. Бу анахронизм, деди бизга Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари Мираҳмад Мирҳожиевич Мирқосимов. У иш билан банд бўлмаган аҳолини ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб этишнинг обдон ўйлаб ишлаб чиқилган ва босқичма-босқич амалга оширилаётган программаси тўғрисида сўзлаб берди. Урганч районидаги Калинин номли колхозга қилган сафаримиз унинг сўзлари нақадар ҳаққоний эканлигига ёрқин мисол бўлди.

Меҳмондўст соҳиблар бизга... пахта далаларини ва чорвачилик фермаларини кўрсатганлари йўқ. Аслида бу хўжаликда иккала тармоқ иши ҳам намунали йўлга қўйилган. Биз ғишт заводи, ҳайвонот фермаси, бадиий-сопол буюмлари корхонаси, черепица ва бўёқ ишлаб чиқарувчи цехларнинг иши билан танишдик. Биз колхозчиларнинг сим тўрлар тайёрлаётганликларини, чивиқлардан аъло сифатли саватлар тўқиётганликларини, сотиш учун шампиньон (қўзиқориннинг бир тури)лар етиштираётганликларини кўрдик. Колхоз ҳар йили ўзининг ёрдамчи ишлаб чиқаришларидан 2,5 миллион сўмдан даромад олмоқда. Бу — социалистик хўжалик юритишда янги босқичдир. Истасангиз, бу иқтисодий тафаккурнинг янги даражасидир.

Биз янгиланиш нафасини Хоразмнинг ҳамма бурчакларида кўрдик. Турар-жой посёлкалари, айниқса, қишлоқ уйлари ўз қиёфасини ўзгартирмоқда. Бугунги кунда область социал соҳага илгаригига қараганда анча кўп маблағ сарфламоқда. Областда саноат корхоналари, колхозлар ва совхозлар олаётган фойда ҳисобига конкрет мақсадларни рўёбга чиқариш амалга оширилпяпти. Яъни, ҳар бир қурилиш бўлинмаси бир йил ичида ўз ишчиси учун планга қўшимча битта уй қуриши, ҳар бир корхона ўзининг ёрдамчи хўжалигини бунёд этиши, мевали боғ яратилиши, дам олиш зонасини вужудга келтириши лозим. Хоразмликлар жойларнинг ўзида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлашга жиддий тарзда киришдилар. Улар Сибирь ва Приморье билан ўзаро манфаатли товар айрибошлаш принциплари асосида тўғридан-тўғри алоқани йўлга қўйдилар.

ЎЗБЕКИСТОН бизнинг кўз ўнгимизда кўп тилли республика сифатида ҳам гавдаланди. Бу ўлкада юздан зиёд миллат ва элатга мансуб кишилар яшамоқда ва ишламоқда. Ажойиб тақдирли киши, Ал-Хоразмий номли машҳур шоличилик совхозининг директори, миллати корейс бўлган саксон уч ёшли Николай Васильевич Ким ўзини таништираётганда, мен ўзбекистонликман, деди. У раҳбарлик лавозимларида ишлаб олтмишинчи йилларда пенсияга чиқиб, дам олгани Кисловодскка жўнамоқчи бўлиб турган эди. Лекин у газеталардан Хоразм меҳнаткашлари ташландиқ ерларда Шарқда энг севимли бўлган қишлоқ хўжалик экинларидан бири — шоли етиштирувчи намунали хўжалик бунёд этишга қарор қилганликларини ўқиб қолди. Николай Васильевичнинг ғайрати жўш урди. У йўлланмани қайтариб берди. Пенсия дафтарчасини кўздан узоқроққа яширди. Одамлар билан бирга тўқайларни кундаков қилишга, қамишларни ўришга отланди. Шоличилик билан яхши таниш бўлган бу собиқ приморьелик орадан кўп ўтмай, янги совхозга директорликка тайинланди. У интенсив технологиянинг, шоличилик соҳасида хўжалик ҳисобини фаол жорий этишнинг, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг коллектив усулларини татбиқ этишнинг кашшофи бўлди. Амударё этакларида шоличилик билан шуғулланувчи янги районни ташкил этишда эришган улкан муваффақиятлари, шолидан рекорд ҳосил олганлиги учун у етмиш ёшида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди.

Биз шу кунларда республикада яшовчи жуда кўплаб руслар, қозоқлар, тожиклар, украинлар, қрим татарлардан: «Бизлар — ўзбекистонликлармиз!» деган сўзларни тез-тез эшитдик. Булар шунчаки оддий сўзлар эмас эди. Биз бу ажойиб қуёшли ўлкада яшовчи турли халқларнинг қўлни-қўлга бериб фидокорона меҳнат қилаётганликларини, болаларни катта қилаётганликларини, қийинчиликларни енгиб ўтаётганликларини кўрдик. Булар шунчаки дабдабали, шиор гаплар эмас. Бу — ўз тақдирлари умумий эканлигини чуқур ҳис этиш ифодаси эди.

Биз ягона оила туйғусини Тошкентда, Навоий номидаги Давлат академик опера ва балет театрида хоразмлик композитор Рустам Абдуллаев яратган «Хива ордени» янги опера-хроникасини тинглаганда ҳам ҳис этдик. Ушбу асар Владимир Ильич Ленин рамзий маънода тақдирланган ўша ягона орден ҳақида эди. Биз унинг: «Сизларнинг олдингизда ўз диёрингизни қайтадан бунёд этиш вазифаси турибди. Бу иш, албатта, қўлингиздан келади», деб айтган башоратли сўзларини эшитгандек бўлдик.

В. БЕЛИХ,
Г. КРЮК.

(«Труд» газетасининг 1987 йил 30 октябрь сонидан олинди).

ПАХТАЗОР—МАРДЛАР МАЙДОНИ

АЗИЗ ПАХТАКОРЛАР, ҲИММАТЛИ ҲАШАРЧИЛАР!

◆ Об-ҳавонинг қулай келиши йиғим-терим суръатини оширишга имкон яратди. Барча ишчи кучлари ва техникани теримга тўла сафарбар этиб, юбилей йили маррасининг тезроқ эгалланишини таъминлайлик! ◆ Ғанимат дамлардан унумли фойдаланиб, теримни жадаллаштиришга ҳисса қўшиш ҳаммамизнинг, ҳар биримизнинг муқаддас вазифамиз. ◆ Теримда иштирок этаётганларнинг яхши ишлашлари ва мароқли дам олишларига имкон яратиш дала ишларини авж олдиришнинг муҳим шарти.

2 НОЯБРДА РЕСПУБЛИКАДА 47387 ТОННА ПАХТА ТЕРИЛДИ. МАВСУМ БОШИДАН БЕРИ ТАЙЁРЛАНГАН «ОҚ ОЛТИН»ИМИЗ 3680132 ТОННАГА ЕТДИ. МАШИНАЛАР БУНКЕРИДАН БИР КУНДА 21754 ТОННА ХОМ АШЁ ТЎКИЛДИ. «ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР ЁРДАМИДА МАВСУМ БОШИДАН БЕРИ 1653792 ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ТЕРИБ ОЛИНДИ.

ҲУРМАТ ШОҲСУПАСИ

2 ноябрда қуйидагилар энг юқори кўрсаткичларга эришдилар:

Тошкент область Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз. Бу хўжалик меҳнатчилари шу куни йиллик планнинг 1,89 проценти миқдорида пахта териб топширдилар.

Самарқанд область, Большевик районидаги К. Маркс номли колхознинг Қўчқор Худойқулов бошлиқ бригадаси. Коллектив аъзолари йиллик топшириқнинг 5,8 проценти миқдорида пахта тайёрладилар.

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 3 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада терилгани: Бир кунда	Шу жумладан машинада терилгани: Мавсум бошидан
Хоразм	0,73	81,36	0,96	41,65
Бухоро	0,92	80,23	0,99	66,65
Сурхондарё	1,00	76,06	0,40	82,79
Тошкент	1,01	71,45	0,54	61,73
ҚҚАССР	0,92	70,76	0,57	61,23
Жиззах	1,68	69,10	1,49	60,45
Сирдарё	1,28	65,92	1,23	70,15
Фарғона	0,30	63,26	0,03	29,53
Қашқадарё	0,83	55,30	0,89	50,71
Наманган	0,35	54,97	0,03	38,35
Навоий	0,86	50,56	0,85	41,77
Андижон	0,06	49,89	0,01	19,35
Самарқанд	1,27	48,20	0,96	41,45
Республика бўйича:	0,83	64,34	0,68	51,68
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Навоий	2,67	123,22	3,48	62,44
Сурхондарё	1,25	92,83	0,51	117,46
Қашқадарё	1,42	63,48	2,24	83,34
Наманган	0,36	59,04	—	—
Бухоро	0,45	32,51	0,64	16,20
Республика бўйича:	1,28	81,41	1,09	101,45

Матбуот маркази хабар қилади

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ

Область агросаноат комплекси меҳнаткашлари давлатга дон, сабзавот, мева, картошка, пилла, жун ва қоракўл тери сотиш планларини адо этдилар.

Ҳозир область далаларида 2558 та «зангори кема» ишлатилмоқда. Бир кунда улар ёрдамида 3383 тонна «оқ олтин» териб олинди. Этак боғлаб далага чиққан 82691 теримчининг ҳар бири хирмонга ўртача 26,5 килограммдан пахта тўкди.

Пахтакор районидаги «Оқбулоқ» совхози теримчиси О. Умарова бир кунда 93 килограмм, мавсум бошидан бери жами 5 тонна дурдона теришга муваффақ бўлди.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг И. Раҳимов бошлиқ бригадаси аъзолари йиллик планни адо этдилар. 69 гектар ернинг ҳар гектаридан 36,2 центнердан «оқ олтин» териб олинди. Юлдуз Ҳайдарова, Шарифа Абдуллаева, Жамила Зокирова каби чевар теримчилар 5—5,5 тоннадан «оқ олтин» териб, хирмонга барака киритдилар. Илғор бригада коллективи ҳосилдорликни 42 центнерга етказишни кўзламоқда.

БУХОРО ОБЛАСТИ

Область пахтазорларида ишлаётган 1742 та «зангори кема»нинг ҳар бири ёрдамида кунига ўртача 900 килограммдан пахта териляпти. 102 минг теримчининг ҳар бири 32,3 килограммдан «оқ олтин» тераётир.

Свердлов районидаги «Авангард» совхози меҳнаткашлари мажбурият ҳисобига пахта топшира бошладилар. Миришкорлар қабул пунктларига 1853 тонна «оқ олтин» етказиб беришди. К. Ражабов, С. Абулфайзиев, О. Ўриновлар бошлиқ бригадаларда ҳар гектар ердан 30—38 центнердан хирмон кўтаришга эришилди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Ўтган куни область далаларида ишлаган 123963 кишининг ҳар бири ўртача 19 килограммдан пахта терди. Далаларга олиб чиқилган 518 та «зангори кема»нинг ҳар бири ёрдамида 700 килограммдан пахта терилди.

Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхози аъзолари йиллик план бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Давлатга топширилган 2262 тонна пахтанинг 81,3 процентини биринчи сорт хом ашё ташкил этади. Ҳар гектар ер ҳосилдорлиги 31,6 центнерга етказилди. Жами тайёрланган пахтанинг 1315 тоннаси, яъни 60 процентдан кўпроғи агрегатлар бункеридан тўкилди.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

Ўтган якшанба куни пахтазорларда 115484 киши ишлади. Ҳар бир теримчининг ўртача иш унуми 37 килограммни ташкил этди. Механизаторлар ҳар бир «зангори кема» бункеридан 1,3 тоннадан «оқ олтин» тўкишга муваффақ бўлишди.

Шу куни Н. Крупская номли колхоз далаларида ишлаган Пайариқ район марказий касалхонаси ходимлари яхши ишладилар. Назира Бирлибоева ва Озода Жўраевалар 120 килограммдан пахта теришга эришдилар.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

Сирдарё районидаги «Победа» колхозининг Олимжон Галиев бошлиқ бригадаси азаматлари зафар маррасини эгалладилар. Улар она-Ватанга 187 тонна пахта топшириб, социалистик мажбуриятларини бажардилар. Ҳар гектар ердан 28 центнердан ҳосил йиғиштириб олган миришкорлар бу кўрсаткични 30 центнерга етказишга аҳд қилишди.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Оқолтин районидаги «Партия XXIII съезди» совхози далаларида Тошкент театр ва рассомлик санъати институти студентлари пахта теришмоқда. 1 ноябрь куни 288 талабанинг ҳар бири бор-йўғи 7 килограммдан «оқ олтин» терди.

Ўзбекистон архитектураси кунлари

Тошкентда 2 ноябрь куни 87-йил архитектураси кунлари очилди. Санъат саройи ҳамда архитекторлар уйида, авиасозлар саройи ҳамда Ҳамза номли театрда, округ офицерлар уйи ва шаҳардаги кинотеатрларда ўнлаб лойиҳалар намойиш этилмоқда.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган архитектура кунлари республикада шаҳарсозлик сиёсатидаги асосий йўналишни белгилаб берувчи йирик лойиҳа институтларининг ўзига хос ҳисоботи бўлади. Тошкент политехника ва Самарқанд архитектура-қурилиш институтларининг архитектура факультетлари битириб чиқувчи ўз студентларининг энг яхши дипломларини ҳам тақдим этганлар.

Архитектура кунлари давомида пойтахтимиз меҳнаткашлари, меҳмонлари лойиҳалар билан, улар қандай амалга оширилаётганлиги билан танишибгина қолмасдан, шу билан бирга ўзлари ҳам энг яхши истиқболли ишларни танлаб олишда иштирок этадилар.

Бу тадбир программасига мувофиқ архитектурага оид кинофильмлар намойиш этилади, архитекторларнинг шахсий кўргазмалари ўтказилади, меъморларнинг ижодий коллективлар билан учрашувлари бўлади.

Ўзбекистон архитектураси кунлари 10 ноябрда ниҳоясига етади. **(ЎзТАГ).**

НОЯБРЬ ОБ-ҲАВОСИ

Ноябрь — кузнинг охирги ойи. Бу ойда ҳаво октябрь ойига нисбатан тезроқ совиб, ҳарорат 6—8 даража паст бўлади. Одатда, ўртача ойлик ҳарорат 3—7 даража иссиқ, шимолда эса 0—2 даража совуқ, жанубда 7—11 даража иссиқ келади. Бу йил куз фаслининг сўнгги ойида ҳавонинг одатдагига қараганда 1—3 даража совуқ бўлиши кутилмоқда. Ўртача ойлик ҳарорат 3—5 даража, республика шимолида 1 даража совуқдан 2 даражагача иссиқ, жанубий областларда эса 6—9 даража иссиқ бўлади.

Ойнинг бошларида ёғингарчилик бўлмайди. Ҳавонинг ҳарорати 0—5 даража совуқдан 2—7 даражагача иссиқ, республика шимолида ва Фарғона водийсида кечаси 3—8 даража совуқдан 5 даражагача иссиқ, кундузи 8—13 даражадан 14—19 даражагача, жанубда 22 даражагача иссиқ бўлади.

5—8, 11—15 ва 25—28 ноябрь кунлари ҳавонинг кўпроқ совиши кутилади. Термометрнинг симоб устунлари кечаси 2—7 даражагача совуқ, кундузи 2 даража совуқдан 3 даражагача иссиқ бўлади, шимолда кечаси 8—13 даража, кундуз кунлари 0—5 даража совуқ бўлиши кутилмоқда.

Совуқ тушган даврда ёғингарчилик бўлиши мумкин, ойнинг иккинчи ва учинчи ўн кунлигида кўпроқ қор ёғиши кутилади. Ёғин-сочиннинг ўртача ойлик миқдори кўпроқ, баъзи жойларда эса норма атрофида бўлиши кутилмоқда.

(ЎзТАГ).

• *Матбуот маркази учун интервью*

Инсон омили ишнинг асоси

Ўтган ҳафта ўрталарида ҳаво айниши натижасида республикамизнинг энг жанубий Сурхондарё областига ҳам қалин қор тушди. Рўй берган ана шу шароитларда пахтакорлар меҳнатини ва уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни аниқ-пухта ташкил этиш масалалари алоҳида муҳим аҳамият касб этди. Бу масалаларни область касаба союзлари ташкилотлари қандай ҳал этаяпти? Сурхондарё касаба союзлари область Советининг раиси **А. Ҳ. ОСТОНАҚУЛОВ** бу ҳақда ЎзТАГ мухбири **Е. ВЕЛИЧАНСКАЯ**га шундай деди:

— Қор ёға бошлаши билан Шеробод, Ленин йўли ва Гагарин районларига область касаба союз раҳбарлари жўнаб кетдилар. Бу районларда олий ўқув юртлари ва техникумларнинг студентлари, ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари меҳнат қилмоқдалар. Пахтакорларнинг ёрдамчиларига қандай шарт-шароит яратилганлигини текшириш керак эди.

Гагарин районида уларга кўрсатилган ғамхўрликдан қувонасан киши. Бу ерда теримчилар учун яхши бинолар ажратилган. Улар кунига уч маҳал иссиқ овқат билан таъминланадилар, хоналарга телевизор ва радиоприемниклар ўрнатилган.

Афсуски, Шеробод районидаги Усмон Юсупов номли, «Гулистон» ва Партия XXV съезди номли совхозларда ўзгача манзара ҳукмрон. Термиз қишлоқ хўжалик техникуми ва 2-ҳунар-техника билим юрти талабалари яшаётган бинолар иситилмаган, ошхоналарнинг усти ёпилмаган, медицина хизмати ёмон ташкил этилган.

Текшириш натижалари район ташкилотлари ва хўжаликларининг раҳбарларига маълум қилинди. Бу камчиликларни бартараф этиш ишларини область касаба союзлари Совети ўз назорати остига олди.

Касаба союз ташкилотлари техника хавфсизлиги масалаларига катта эътибор бермоқдалар. Мавсум бошланиши олдидан биргаликда техниканинг ҳолати текширилди, камчиликларни тугатиш учун конкрет чора-тадбирлар белгиланди. Техника хавфсизлиги ишлари пахта териш машиналаридан фойдаланишда яхши йўлга қўйилган. Лекин пахтани ташиш масаласида ҳамма ишлар ҳам кўнгилдагидек эмас. Кўпгина колхоз ва совхозларда зарур техника етишмаслиги туфайли хом ашёни уч ғилдиракли трактор ёрдамида ташимоқдалар. Бундай тракторлардан хўжаликнинг ўзидагина фойдаланиш мумкин. Ҳамма ерда ҳам одамларни ташиш қоидаларига риоя қилинаяпти, деб бўлмайди.

Дала шийпонларини текшириш вақтида кўпгина камчиликлар аниқланди. Ана шу камчиликларнинг учдан икки қисми одатдаги камчиликлардир. Терим бошланиши олдидан дала шийпонлари мавсумга яхши тайёрланмаганлиги хўжаликларга кўрсатиб ўтилган эди. Бироқ, ҳамма ерда ҳам чоралар кўрилмади. Об-ҳавонинг яхши келишига ишонишди. Тўғри, ҳозир яна ҳаво очилиб, кунлар исий бошлади. Лекин у яқин кунлар ичида айнамайди, деб ким кафолат бера олади. Теримнинг ҳар бир қатнашчиси тўла самара билан ишлаши учун ҳамма чораларни кўриш керак. Бу бизга ҳам, касаба союз ходимларига ҳам боғлиқдир. Ҳақиқий социалистик мусобақани ташкил этишдаги ташаббусимизга, қатъиятимизга, қишлоқ меҳнаткашлари ва уларнинг ёрдамчилари ишлаши ва дам олиши учун керакли шарт-шароитларни яратиб беришимизга боғлиқдир.

Анатолий Кузьмич ОШЕЙКО

Ўзбекистон тасвирий санъати оғир жудоликка учради. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Анатолий Кузьмич Ошейко узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 1987 йил 2 ноябрь куни вафот этди.

А. К. Ошейко 1913 йилда темир йўл ишчиси оиласида туғилди. Ҳунар билим юртини ва Владивосток бадиий мактабини тамомлаганидан кейин 1933 йилда Тошкентга кўчиб келади. Бу ерда у нашриётларда рассом сифатида ҳамкорлик қила бошлайди.

А. К. Ошейко 1935 йилда Қизил Армия хизматига чақирилди. Улуғ Ватан урушида қатнашди.

А. К. Ошейко 1946 йилдан бошлаб актив ижодий иш билан шуғулланди. Унинг анча муҳим асарлари — «Катта энергия», «Қиш. Анҳор» республика ва Иттифоқ кўргазмаларида кўп марта намойиш этилди ва жамоатчилик томонидан юксак баҳоланди. А. К. Ошейко ўзбек совет ёзувчиларининг кўпгина китобларини безади, республиканинг бир қанча таниқли адиблари асарларига расмлар ишлади. Рассомнинг эскизи асосида Ўзбекистон ССР Давлат байроғи тайёрланган эди.

Кўрсатган жанговар жасорати ва ижодий меҳнати учун А. К. Ошейко Қизил Юлдуз ордени, медаллар билан мукофотланган, у «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» фахрий унвонига сазовор бўлган эди.

Истеъдодли рассом ва ажойиб инсон, камтарин меҳнаткаш хотираси қалбларимизда доимо сақланиб қолади.

БИР ГРУППА ЎРТОҚЛАРИ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТУРИСТ ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

«БАШКИРИЯ» ТЕПЛОХОДИДА

БОЛГАРИЯ, РУМИНИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИГА КИРИБ ЎТИШ БИЛАН ҚОРА ДЕНГИЗ БЎЙЛАБ

САЁҲАТГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Денгиз саёҳатининг чет эл қисмида Болгария, Руминия билан танишиш кўзда тутилган. Теплоход дастлаб Варна шаҳрида тўхтаб ўтади. Туристлар донг таратган «Олтин қумлар», «Дружба» курорт комплекслари билан танишадилар ва София томон йўл оладилар. Болгария пойтахтида улар шаҳарнинг тарихий ва диққатга сазовор жойлари, янги турар жой кварталлари билан танишадилар. Совет Армияси жангчиларига ўрнатилган, фашистларга қарши курашда ҳалок бўлган кишилар хотирасига ўрнатилган ёдгорликлар, Александр Невский ибодатхонаси, Георгий Димитров мавзолейини бориб кўрадилар.

Теплоход Варнадан Констанцага жўнаб кетади. Саёҳатчилар шаҳар, Мамай курорт комплекси, археологик музей, аквариум билан танишадилар, сўнгра бир кунга Бухарест шаҳрига сафар қилиб, Руминия пойтахтининг тарихий жойларига экскурсия уюштирадилар.

Туристлар барча чет эл шаҳарларида ўз хоҳишларига кўра қўшимча равишда алоҳида эътиборга сазовор жойларни бориб кўришлари ҳам мумкин, улар кўча ва боғларда сайр қилишлари ҳам кўзда тутилган. Буни саёҳатдан бўш вақтда амалга ошириш мумкин.

Туристлар сафар вақтида қаҳрамон шаҳар Одессада, курорт шаҳар Сочида бўладилар, Ялтанинг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар.

Қора денгиз бўйлаб теплоходда сафар энг нозик таъб туристда ҳам катта мамнуният уйғотади. Денгизнинг шифобахш ҳавоси, субтропик дов-дарахтлар ҳамиша кўм-кўк яшнаб турган хушманзара Қора денгиз соҳиллари ва оппоқ қорли тоғ чўққилари йилнинг исталган фаслида мириқиб ҳордиқ чиқариш учун қулай шароит яратади. Теплоходда 2—4 ўринли каюталар, кутубхона, қироатхона ва музика салони, барлар, ресторанлар туристлар ихтиёрига бериб қўйилган.

Денгиз сафари Ялтада тугайди.

Саёҳат 16 декабрдан 31 декабргача давом этади. Йўлланмаларнинг тахминий баҳоси, каюталарнинг классига қараб 700-800 сўм.

Йўлланма қийматига самолёт билан бориш ва қайтиш, теплоходда сафарга бориб-келиш, овқатланиш, жойлашиш, экскурсия хизмати кўрсатиш харажатлари киради.

АДРЕС: 700078, Тошкент шаҳри, Намойишлар хиёбони, 5-уй. Телефон 39-13-19.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги

БУХОРО ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

1987—1988 ўқув йили учун

ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиш учун тайёрлов бўлимига жисмоний тарбия ва бошланғич ҳарбий таълим мутахассислиги бўйича

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта мактабни ёки ўрта махсус билим юртини тугатган Совет Армияси сафидан бўшаган ёшлар қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига кириш учун 1986 йил ноябрь ва декабрь 1987 йил май ва ноябрда СССР Қуролли Кучлари сафидан бўшатилган ёшлар учун ҳарбий қисм қўмондонлигидан махсус йўлланма бўлиши керак.

1986 йил майда ва ундан олдин Совет Армияси хизматидан бўшатилган йигитлар район ҳарбий комиссариати ва халқ маорифи йўлланмаси билан қабул қилинади.

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИНИНГ БИТИРИШ ИМТИҲОНЛАРИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТОПШИРГАНЛАР БУХОРО ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИНИНГ БИРИНЧИ КУРСИГА КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Тингловчиларга 50 сўм миқдорида стипендия берилади ва улар ётоқхона билан таъминланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: институт ректори номига ёзилган ариза, иш жойидан ва ҳарбий қисмдан (ташкилотнинг гербли муҳри ва штампи билан) корхона бошлиғи, партия ташкилоти секретари ва маҳаллий комитет раиси имзоси бўлган характеристика, ўрта мактабни тугатганлиги ҳақида аттестат ёки ўрта махсус билим юртини тамомлаганлиги ҳақида дипломнинг асл нусхаси, 3х4 см ҳажмдаги 8 дона фотосурат, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (корхона ёки ташкилот раҳбарининг имзоси ва ўша ташкилот гербли муҳри билан тасдиқланган), соғлиғи тўғрисидаги справка (086/У форма).

Ўқиш муддати — 8 ой.

ЭСЛАТМА: ҳужжатлар Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Самарқанд, Сурхондарё, Қашқадарё, Навоий ва Бухоро областларидан қабул қилинади.

Ҳужжат топширувчилар паспорт, комсомол билети, ҳарбий билет ва меҳнат дафтарчасини шахсан кўрсатадилар.

АРИЗАЛАР 10 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Танланган мутахассислик бўйича суҳбат 11 ноябрдан 22 ноябргача Бухоро давлат педагогика институтида ўтказилади.

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАНЛАРДАН СУҲБАТДАН ЎТАДИЛАР: **жисмоний тарбия ва бошланғич ҳарбий таълимдан** (норматив), **биология ва рус тилидан.**

МАШҒУЛОТЛАР 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Тайёрлов бўлимига қабул қилиш 20-25 ноябрь кунлари ўтказилади.

Қабул билан боғлиқ масалалар бўйича қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Бухоро шаҳри, К. Маркс кўчаси, 5-уй. Пединститут тайёрлов бўлими (4, 6, 8, 12, 16, 17-автобусларнинг «Профессорлар уйи» бекати). Телефонлар: 4-33-53, 4-29-90. Қабул комиссияси.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

КАСПАРОВ — КАРПОВ БАҲСИДА

ҲИСОБ ТЕНГЛАШАРМИКАН ЁКИ...

Беш соатлик қизғин ва кескин курашлардан сўнг кечиктирилган 7-партияда натижа нима билан тугашини уйда қилинадиган пухта таҳлил кўрсатиб бериши керак эди. Тренер-секундантларнинг анча вақтини олган бу жараён дурангга эришиш учун қоралар жуда аниқ ҳимояланиши зарурлигидан дарак берди. Ўз ўйин услубига кўра жаҳон чемпиони мудофааланишнинг актив йўлини танлади. Барча сипоҳлар алмашиб кетгач, тахтада янги фарзинлар пайдо бўлди. Қарийб яна тўрт соат давом этган мураккаб жанг 79-юришда битим тузиш билан поёнига етди.

Матчнинг учдан бир қисмига якун ясовчи 8-партияда 4-марта инглизча бошланиш рўй берди. Лекин бунисида Карпов бошқача вариантни ишга солди. Қоралар қароргоҳидаги марказий хоналардан бирини ихтиёрий равишда ҳариф кучларига бўшатиб берган бўлса-да, ундан унумли фойдаланиш осон эмасди. Кураш нисбатан осойишта хусусият касб этганига қарамай, дастлабки 14 юришга ажратилган вақтнинг тенг ярми — 2,5 соат кетди. Биринчи дона алмашуви 17-юришда рўй бергани маневрли жанг узоқ давом этишидан нишона эди. Ҳар қалай ташаббус учун курашда аста-секин оқлар илғорроқ позицияни эгаллашга муваффақ бўлаётгандай эди. Тахта марказидаги муҳим оқ хоналарга мустаҳкам ўрнашиб олган оқларнинг фили билан оти муайян тазйиқ кўрсатиб турарди. Икки от мададида яна битта оқ пиёданинг олға сурилганлиги ҳар ҳолда Каспаровга қўл келиши мумкин. Қоралар позициясидаги яна бир камчилик —отнинг тахта чеккасида қолиб кетганидир. Белгиланган вақт тугашига бир неча секунд қолганда Каспаров бу гал ҳам контрол юриш қилиш навбатини рақибига берди. Бир вақтлар жаҳон экс-чемпиони Михаил Ботвинник кўпинча шундай қиларди. Беш соат мобайнида анчагина чарчаб қолган шахматчи учун масъулиятли яширин юриш қилиш анчагина қийин бўлади. Лекин бунинг яхши томони ҳам бор: ўзи билади-ю, рақибига қоронғу. Хуллас 42-юришда кечиктирилган позиция мураккаб: иккала команда аъзолари учун етарли вазифа бор. Модомики 32 донанинг 28 таси ҳали тахтада экан, мавжуд имкониятлар ҳам шунга яраша кўп. Ҳозирча ташаббус оқларда. Ҳисоб тенглашармикан ёки... Буни уйда қилинадиган анализ кўрсатади.

Ҳозирча ҳисоб Карпов фойдасига — 4:3.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

ФУТБОЛ

ҒОЛИБЛИК ЙЎЛИДА

◆ ОЛИЙ ЛИГА командалари навбатдаги тур ўйинларини ўтказишди. Уларда қайд этилган натижалар билан танишинг: «Арарат» — «Спартак» — 3:2, «Динамо» (Минск) — ЦСКА — 1:0, «Динамо» (Тбилиси) — «Металлист» — 3:1, «Зенит» — «Днепр» — 0:0, «Жальгирис» — «Динамо» (Москва) — 4:0, «Нефтчи» — «Динамо» (Киев) — 3:1, «Қайрат» — «Шахтёр» — 3:1, «Гурия» — «Торпедо» — 0:3.

Москва спартакчилари 40 очко билан ҳамон карвонбоши бўлиб турибди. Чемпионат медаллари учун кураш охирги турларда қизғин тус оляпти. Олий лигани тарк этадиган икки коллективдан бири маълум бўлди. Бу «Гурия» командасидир.

◆ БИРИНЧИ ЛИГА вакиллари 31 октябрь куни навбатдаги ўйинларда қатнашдилар. Одесса денгизчилари бу турда Ботумининг динамочиларини 1:0 ҳисобида енгишган бўлса, «Локомотив» — «Заря» учрашуви 1:1 ҳисобида тугади. Қолган ўйинлар натижаси: «Ростсельмаш» — «Металлург» —2:1, «Динамо» (Ст) — «Колос» — 2:0, «Шинник» — «Факел» — 0:2, «Даугава» — «Ротор» — 3:0, СКА «Карпати» — «Торпедо» — 3:1, «Крилья Советов» — «Котайк» — 2:0, «Геолог» — «Спартак» — 3:1, «Кузбасс» — СКА (Ростов) — 3:0.

◆ИККИНЧИ ЛИГАДАН биринчи лигага ўтиш учун 9 команда мусобақа олиб бораётир. Куни кеча навбатдаги ўйинлар ўтказилди. Фарғонанинг «Нефтяник» командаси Краснодарда «Кубань» футболчиларининг меҳмони бўлди. Учрашувда майдон эгалари 4:0 ҳисобида ғалаба қозондилар.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишланади.

6, 7, 19, 24 ноябрь соат 19.00 да

ПРЕМЬЕРА

Ш. Холмирзаев.

«ҚОРА КАМАР»

(2 пардали драма).

Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениеси СССР ва Ўзбекистон кинематографчилар союзи правлениесининг секретари, кинорежиссёр, Ўзбекистон ССР халқ артисти Э. М. Эшмуҳамедовга онаси

Жўрахон ҚУДРАТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/XI да Бой ила хизматчи, 5/XI да Қутлуғ қон.

• *Тингланг, томоша қилинг*

4 ноябрь, чоршанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — «90 минут». 9.35 — Кекса большевиклар хори ижро этади. 10.05 — Ёшлар слёти. 10.35 — Ҳужжатли фильм. 11.00 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Рус тили. 17.15 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.00 — Жадаллаштириш ва қайта қуриш. 18.30 — Футбол. УЕФА кубоги. 1/16 финал. 20.15 — «Николай Батигининг кунлари ва йиллари». Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Николай Батигиннинг кунлари ва йиллари. Бадиий фильм. 3-серия. 23.20 — Дунё воқеалари. 23.35 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 23.45 — Футбол. УЕФА кубоги 1/16 финал.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Ўқув кўрсатуви. 9.55— Дўстимга хат. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Тарих. 12.05 — В. Катаев. «Оқариб кўринар бир елкан». 13.05 — «Совет монументал ва портрет ҳайкалтарошлиги». 13.35 — «Революция ва поэзия рицари». Е. Чаренц. 14.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади. 19.00 — Саёҳатчилар клуби. 20.00 — Ҳамдўстлик. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Жаҳон музика хазинасидан. 21.30 — Время. 22.05 — Қўлни-қўлга берайлик, дўстлар.

ЎзТВ-I. 7.00 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар!. 8.00 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Рус тилини ўрганамиз. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.35 — Инсон болалигидан бошланади. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.50 — Сўнмас у кунлар шуҳрати. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Пахтакорлар, Сизлар учун. 21.20 — Долзарб вазифа. 21.30 — Время. 22.05 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 22.25 — ҚҚАССР санъат усталари ва ижодкор ёшлар концерти.

ЎзТВ-II. 17.55 — Болалар учун фильм. 19.10 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 19.25 — Ритмик гимнастика. 19.45 — Телефильм. 20.20 — «Баланд қорлардаги учрашув». Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ:** 22.05 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. Эстрада—87.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 10.15 — Болалар учун концерт. 12.10 — Ўзбекистан индустриальний. 12.40 — Концерт. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Ўзбекисто эстрада артистлари ижро этади. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Лениндан ўрганамиз. 18.15 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 18.30 — Республика композиторларининг қўшиқлари. 19.20 — Ёшлик. 21.00 — Етуклик пиллапояларида. 21.20 — Камалак. 22.30 — Ишлаб чиқариш илғорларининг талабларига биноан концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.